

Samuyeli Singena

Nabi Samuyeli nun Səli nun Manga

Dawudaa Fe Taruxuna

Kitabun yireni ito xili saxi Nabi Samuyeli nan xun ma, naxan findi kitisa dənxən na benun mangane xa dəxə Isirayila yi. Ala a findi nən a yamaan xunbaan na waxati xədəxəne yi. A findi nən nabiin na, a mən yi mangayaan naba Isirayila yi. Isirayila kaane mi yi fa e wasa soma kitisane yi, e yi wa a Ala xa manga keden dəxə Isirayila yi kitisane funfuni. Hali Samuyeli to yi tondima, a yi yamaan waxən feen liga fata Alaa yamarin na, a mangan dəxə naxan yi findixi Səli ra. Anu mafurən, Səli yi fe naxine liga fələlan Ala ma han Ala yi ba a maliyə. Nayi, Ala yi foningen Dawuda sugandi, naxan tima Səli funfuni. Dawuda yi findi Səli a walikəen na, na yi a xaran mangayaan wanle ma benun a xa findi mangan na. Koni, a yi a gi Səli bun ma naxan yi wama a faxa feni. Keli Samuyeli Singen sora 16 ma han a sora 30, Səli sənbən yi nənma, koni Dawuda tan yi sənbən sətəma. Kitabun yireni ito rənənma Səli faxa feen falan nan ma e nun a dii xəməne.

Kitabun yireni ito a yitama en na nən fa fala a Ala nan keden a yamaan mangan na. Yamanani, muxu yo mi nəe mangaya tinxixin ligə xa a mi a magodo Sənbən Birin Kanna Alaa mangayaan bun a kiin yətəni.

Xanaa Ala Maxandina

¹ Xemena nde yi na naxan yi kelixi Ramatayin-Sofimi yi, Efirami yamanan geya yirena. A yi xili nən Elikana, Yeroxamaa diina. Elihu nan Yeroxama sətə. Toxu nan Elihu sətə. Sufi Efirami kaan nan Toxu sətə.

² Naxalan firin yi Elikana yii, boden xili Xana, a firinden xili Peninna. Peninna bata yi diine bari, koni dii yo mi yi Xana yii.

³ Nee yo nee Elikana yi kelima nən a konni, a siga Alatala Senben Birin Kanna batudeni Silo taani, a mən yi saraxan bama a xa. Heli a dii firinne, Xofini nun Finexasi yi mənna nin, Alatalaa saraxaraline nan yi e ra.

⁴ Elikana na yi saraxan ba ləxən naxan yi, a yi nde fima a naxanla Peninna ma nən e nun a dii xemene nun a dii temene birin.

⁵ Koni a yi dəxəde firin nan soma Xana yii, bayo a yi rafan a ma, hali Alatala to a findi gbantan na.

⁶ Naxanla boden yi yəngən gidima a ma nən waxatin birin, alogo a xa xələ bayo Alatala bata a findi gbantan na.

⁷ Nee yo nee Xana na yi siga Alatalaa banxini, na fe kedenna yi ligama nən. A yəngən gidi Xana ma han a wuga, a mən mi yi sese donma.

⁸ Elikana a xemən yi a maxədin, a naxa, “Xana, nanfera i wugama, i mən mi i degema? Nanfera i xələxi? N tan mi fisa dii fu xa i tan yii ba?”

⁹ Ləxəna nde e yi Silo yi, donse donna to ba a ra, Xana yi siga Alatala Batu Banxin deen na Saraxarali Heli yi dəxi denaxan yi.

¹⁰ A bəjən yi xələxi, a Alatala maxandi, a wuga han!

¹¹ A a de ti, a naxa, “Alatala Senben Birin Kanna,

xa i yεen ti i ya walikεna marayarabin na, xa n ma fe rabira i ma, i yi kininkinin n ma, i dii keden fi n ma, n na a firma i ma nεn i ya walikεn na a siin birin yi, a xunna mi biyε mumε!”

¹² Xana yi Alatala maxandi waxati xunkuye, Heli yi a dεen matoma.

¹³ Xana yi falan tima a bøjεni, a dεen yi ramaxama koni sese mi yi mεma. Heli yi a miri a døløn nan a xunni.

¹⁴ A yi a fala a xa, a naxa, “I luma nεn dølø minni han waxatin mundun? Siga, i ba dølø minjø.”

¹⁵ Xana yi a yabi, a naxa, “Εn-εn n kanna, naxalan tørøxin nan n na. N mi dølø minxi. N be yi n ma kontøfinla nan taxudeyi Alatala ra.

¹⁶ I nama n miri naxalan naxin na. N bata bu Ala maxandε, bayo n tørøn nun sunun nin.”

¹⁷ Nayi, Heli yi a fala, a naxa, “Siga bøjε xunbenli, Isirayilaa Ala xa na so i yii i naxan maxødinxi.”

¹⁸ Xana yi a fala, a naxa, “I ya konyin xa i ya fanna søtø.” Xana yi siga, a a døge. Xøløn yi jan a yøtagi.

¹⁹ Xøtøn xøtøn, Elikana nun a denbayaan yi keli, e e xinbi sin Alatala yøtagi, e møn yi xεtε e konni Rama yi.

Samuyeli a dii nøreyana

Elikana yi a naxanla Xana kolon naxanla ra, Alatala yi a maxandin yabi.

²⁰ Na waxatini, Xana yi fudikan, a diin bari, a yi a xili sa Samuyeli, bayo a tan naxa, “N na a maxødinxi Alatala nan na.”

²¹ Na xanbi ra, Elikana mən yi siga Silo yi e nun a denbayana alogo e xa sa jneen saraxan ba Alatala xa e nun a xa a də tiin nakamali.

²² Koni Xana mi siga, bayo a a fala nən a xəmən xa, a naxa, “Diin na də ba waxatin naxan yi, n yi a xali alogo n xa a yita Alatala ra, a yi lu na yi waxatin birin.”

²³ A xəməna Elikana yi a yabi, a naxa, “A liga alo a rafan i ma kii naxan yi. Lu be han a yi də ba. Alatala xa a falan nakamali.” Nayi, Xana yi lu Rama yi a diin namindeni.

²⁴ A to a də ba, hali a to yi xurun, a siga a ra Alatalaa banxini Silo yi e nun tura jneet saxan nun murutu fuñin bənbəli keden nun minse kundi keden.

²⁵ E turaan kəe raxaba, e diin xali Heli fəma.

²⁶ Xana yi a fala Heli xa, a naxa, “Naxanli ito fe rabiraxi i ma ba naxan yi tixi be ləxəna nde Alatala maxandideni? Nəndin na a ra yati, n tan nan yi a ra.

²⁷ N yi diin naxan maxədinma Alatala ma, a tan ni i ra.

²⁸ N fan wama a fi feni Alatala ma a siin birin yi, Alatala nan gbee a ra.” E yi e xinbi sin Alatala bun ma.

2

Xana yi barikan bira Ala xa

¹ Xana yi Alatala maxandi, a naxa,
Sewana n bəjəni Alatalaa fe ra.
Alatala nan n xunnakelixi,
n nəe gele n yaxune ma nən,
bayo n sewaxi i ya kisina fe yi.

² Muxu yo mi sarijan alo Alatala.

En ma Ala keden peen nan en kantan fanyen na.

Ala gbete mi na, ba i tan na.

³ E nama waso falane ti.

E nama konbin ti,
bayo Alatala, Ala na a ra
naxan feen birin kolon,
a muxune kewanle birin makitima nən.

⁴ Sofa senbemane xanle bata kala,

koni naxanye fanga mi gbo

ne bata senben soto.

⁵ Naxanye yi lugoxi nun

ne donseen fenma,

koni kamen yi naxanye ma nun

ne mako mi fa wanla ma.

Naxalan gbantan bata dii solofera bari,

koni naxan bata yi dii xeme wuyaxi bari,

na bata a kuijan.

⁶ Alatala faxan tima,

a kisin tima,

a muxun nasige laxira yi,

a a be na.

⁷ Alatala muxun fuxare, a a banne,

a nde ragode, a nde yite.

⁸ A fangatarene rakede nən burunburunni,

a toro muxun nakeli xubeni.

A e nun kuntigine radexo

yire kedenni manga gbendene ma.

Alatala nan boxo xonna beten saxi,

a tan nan a doxo a funfuni.

⁹ A muxu togondiyaxine yisuxuma nən

koni naxudene loma ayi nən dimini,

bayo muxun mi nœn sœtœma fangani.

¹⁰ Alatala na galanna xuiin namin
a yaxune raxuyama ayi nœn.
A tan nan kitisa gbeen na
han bœxœn danna.

A a yamaan mangan senben gboma ayi nœn,
a a manga sugandixin fangan xun masama nœn.

¹¹ Na xanbi ra, Elikana yi xœte a konni Rama yi,
koni Samuyeli yi lu walideni Alatala xa, saraxarali
Heli bun ma.

Heli a diine

¹² Fuyantenna nan yi Heli a diine ra, e mi yi
Alatala kolon.

¹³ Saraxaraline namunna nan yi ito ra lan ya-
maan ma: Xa muxuna nde saraxan ba, saraxar-
alina walikeen yi a masoma nœn suben jinmatœn
na, wure binga de saxanna a yii.

¹⁴ A yi a rasin goronna kui hanma tundena
hanma gbete. Wure bingaan na yi naxan birin
sœxœn, na yi findima saraxaraliin nan gbee ra.
Isirayila kaan naxanye birin yi fama Silo batu
banxini, na nan yi ligama.

¹⁵ Koni, waxatina nde, benun e xa turen gan,
saraxaralina walikeen yi fama nœn a a fala saraxa
baan xa, a naxa, “Fa suben gilin dixin na saraxar-
aliin xa. A mi tinje i ya sube jinxin na, fo sube
xindena.”

¹⁶ Xa na kanna a fala a xa, a naxa, “Sube turen
xa gan singen, na xanbi ra, naxan na i kenœn, i na
tongo,” walikeen yi a yabima nœn, a naxa, “En-œn, a
so n yii iki, hanma n xa a tongo fangan na.”

¹⁷ Nayi, Heli a diine yi yulubi naxin nan tongoma Alatala mabinni, bayo saraxan naxan yi bama Alatala xa e mi yi binye yo saxi na ma.

¹⁸ Koni Samuyeli tan yi walima Alatala yetagi a banxulan joreyani, a maxidixi taa dugi saraxarali domani.

Samuyeli a denbayana fe

¹⁹ Nee yo nee, Samuyeli nga yi domadina nde degema nen, a a xali a diin yee ra, e nun a xemen na yi siga Silo yi neen saraxan badeni waxatin naxan yi.

²⁰ Heli yi dubama Elikana nun a naxanla xa iki, a naxa, “Alatala xa mamandenne fi i ma fata naxanli ito ra, naxan luye na diin nekoni a naxan maxodin, a yi a fi Alatala ma.” Na xanbi ra, e yi xete e konni.

²¹ Alatala yi Xana ki, a yi dii xeme saxan bari e nun dii teme firin. Banxulan joren Samuyeli yi gboma Alatala yetagi.

²² Heli naxan bata yi fori, na yi a kolon, a diine yi naxan ligama Isirayila kaane ra, a mon yi a kolon fa fala e nun naxanle yi kafuma naxanye yi walima Naralan Bubun deen na.

²³ A yi a fala e xa, a naxa, “Nanfera ε fe sifani itoe ligama? Bayo n na ε kewali naxina fe mema yamaan birin na.

²⁴ ε lu n ma diine. N naxan mema ε xun ma Alatala a yamaan xon, na magaxu.

²⁵ Xa muxuna nde a boden hakən tongo, Ala noε na kitin se nen, koni xa muxun yulubin ligi Alatala ra, nde fa kitima?” Koni e mi e baba maxadi xuiin name bayo Alatala yi wama e faxa feni.

²⁶ Banxulan joren Samuyeli yi gboma nen tun, a yi rafan Alatala nun muxune ma.

27 Sayibana nde yi fa Heli f_εma a yi a fala a xa, a naxa, “Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘I benbane to yi konyiyani Misiran yi Firawona yii, n na n y_εt_ε mak_nen n_n e xa.

28 Isirayila b_əns_ənne birin tagi, n na i benba Haruna nan tongo alogo a xa findi saraxaraliin na, a wanla k_ε n ma saraxa ganden d_εx_ən, a wusulanna gan, a yi saraxarali domaan so n y_εtagi. Saraxane Isirayila kaane naxanye ralima n ma t_εen na, n ne birin so n_n i benbana denbayaan yii.

29 Awa, nanfera ε yoxi n ma saraxane nun kiseene ma n naxanye yamarixi n ma banxini? Nanfera i bata i ya diine binya dangu n tan na, ε yi ε y_εt_ε ratura sube dungi fajine ra Isirayila kaane fama naxan na n x_ən, n ma yamana?”

30 Bayo a na kii nin, n tan Alatalaa falan ni ito ra, Isirayilaa Ala, n naxa, ‘N bata yi a fala i ya denbayaan xa, i b_əns_ənna xa, han habadan ε findima n_n n ma saraxaraline ra. Koni iki n na falama k_εnenni, na fe mi fa a ra. N ne binyama n_n naxanye na n binya, koni naxanye na n najaxu, n ne rajaxuma n_n. Alatalaa falan nan na ra.

31 A mi fa buma, n yi i ya denbayaan kala, e nun i b_əns_ənna birin alogo fori nama lu.

32 I t_ər_ən toma n_n n ma banxini, feen birin yi liga ki fajni Isirayila yamaan xa, koni fori yo mi luyε i ya denbayani.

33 Xa n mi naxan ba n batuden d_εx_ən ma ε tan tagi, na luma n_n alogo a xa xadan wugadeni e nun s_əx_əl_əni, koni i yix_εt_εne birin faxama n_n benun e xa fori.

34 I taxamasenna toma n_n naxan ligama i ya dii firinne ra, Xofini nun Finexasi. E firinna birin

faxama nən lɔxɔ kedenni.

³⁵ Na xanbi ra, n saraxarali təgəndiyaxin fenjə, naxan n waxənna ligə. N yi a denbayaan nasabati. A ti n ma muxu sugandixin yee ra waxatin birin yi.

³⁶ Muxu yo na lu i ya denbayani na fama nən a xinbin sindeni a bun ma alogo a xa gbetina nde sətə e nun buru dungina. A mən yi a fala, a naxa, Yandi, i xa tidena nde so n yii saraxaraline fəma alogo n xa nə balon sətədeni.’ ”

3

Alatala yi makənen Samuyeli xa

¹ Foningen Samuyeli yi walima Alatala xa Heli fəma, Alatala yi falan tima nən na waxatini keden keden, fe toone alo xiye, ne mi yi wuya.

² Na waxatini Heli yi saxi a konni, a yeene bata yi suxu fələ a ra, a mi yi nəe se toe.

³ Samuyeli fan yi xima, a yi saxi Alatala Batu Banxini Alaa Kankiraan fəma. Benun subaxani, yire sarijanxin lənpun mən yi dəgəma waxatin naxan yi,

⁴ Alatala yi Samuyeli xili. A yi a ratin, a naxa, “N tan ni i ra.”

⁵ A a gi, a siga Heli fəma, a naxa, “N tan ni i ra, bayo i bata n xili.” Heli yi a yabi, a naxa, “N mi i xilixi, xətə i si i sa.” Samuyeli mən yi sa a sa.

⁶ Alatala mən yi Samuyeli xili, a naxa, “Samuyeli!” Samuyeli mən yi keli a siga Heli fəma a yi a fala, a naxa, “N tan ni i ra, bayo i bata n xili.” Heli yi a yabi, a naxa, “N mi i xilixi n ma diina, si i sa.”

⁷ Samuyeli yetəen mi yi Alatala kolon, bayo a munma yi falan ti a xa han to.

⁸ Alatala mən yi Samuyeli xili a saxanden, a mən yi keli a siga Heli fəma, a yi a fala, a naxa, “N tan ni i ra, bayo i bata n xili.” Heli yi a kolon a Alatala nan yi foningen xilima.

⁹ Heli yi a fala Samuyeli xa, a naxa, “Siga, i si i sa. Xa i xili xuiin me sənən, i xa a fala iki, i naxa, ‘Alatala, falan ti bayo i ya walikeen tuli matixi.’” Samuyeli yi sa a sa a funfuni.

¹⁰ Alatala yi fa, a ti na yi, a mən yi xinla ti, a naxa, “Samuyeli, Samuyeli!” Samuyeli yi a ratin, a naxa, “Falan ti, i ya walikeen tuli matixi.”

¹¹ Nayi, Alatala yi a fala Samuyeli xa, a naxa, “A mato, n feen ligama nən Isirayila yi, naxan yo na a me a tuli madəxəma ayi nən.

¹² Na ləxəni n feene birin nakamalima nən Heli fari n naxan falaxi a xili ma e nun a denbayana. N mi sese luye.

¹³ N bata yi a fala a xa, n naxa, n na a denbayaan makitima nən habadan! Amasətə a diine haken ligə nən, a tan naxan yi na kolon, a mi e yikala na ligə feen ma.

¹⁴ Nanara, n bata n kələ Heli a denbayaan xa, n naxa, ‘Saraxa ba, kise ba, sese mi a denbayaan haken jənənə.’”

¹⁵ Samuyeli yi lu saxi han xətənni. A yi Alatala a banxin dəne rabi. Samuyeli yi gaxuma a fe toxin yəbə Heli xa.

¹⁶ Koni Heli yi Samuyeli xili, a naxa, “Samuyeli, n ma diina.” A yi a ratin, a naxa, “N tan ni i ra.”

¹⁷ Heli yi a maxədin, a naxa, “A falan mundun tixi i xa? Xa i Alaa fala keden peen luxun n ma, n wama nən tərən naxan xədəxə a birin xa, a xa na sa i fari.”

¹⁸ Nayi, Samuyeli yi a birin yeba a xa, a mi sese luxun a ma. Heli yi a fala, a naxa, “Alatala na a ra. Naxan nafan a ma a xa na liga.”

¹⁹ Samuyeli yi gboma waxatin naxan yi, Alatala yi a xən ma. A yi tin Samuyeli a falan birin xa kamali.

²⁰ Na nan a liga Isirayila yamanan birin yi a kolon keli Dan han Beriseba, a Alatalaa nabiin nan yi Samuyeli ra.

²¹ Alatala yi lu a yete makənənje Silo yi, a mini Samuyeli xa, a falan ti.

4

Alaa Kankiraan yi suxu yengeni

¹ Samuyeli a falan yi rali Isirayila birin ma.

Isirayila kaane yi mini Filisitine yengedeni. E yi e malan Ebeni-Eseri dəxən ma, Filisitine yi malanxi Afeki yi.

² Filisitine yi e ganla ti yengə sodeni Isirayila kaane yətagi, yəngən yi fələ. Filisitine yi Isirayila kaane nə, e yi muxu wuli naanin faxa na yengəni.

³ Muxu nənəne so waxatin naxan yi gali malanden, Isirayila fonne yi a fala, e naxa, “Nanfera Alatala bata a lu to Filisitine xa en nə? Awa, en siga! En sa Alatalaa Layiri Kankiraan* tongo Silo yi. En nun na xa mini, a yi en nakisi en yaxune fangan ma.”

⁴ Nayi, e yi muxune rasiga Silo yi, ne yi fa Alatalaa Layiri Kankiraan na, Sənbən Birin Kanna naxan dəxi maleka gubugubu kanne xun na.

* **4:3: 4.3 Layiri Kankirana** fe mən səbəxi Xərəyaan 25.10-22 kui.

Saraxarali Heli a dii firinne, Xofini nun Finexasi yi Alaa Layiri Kankiraan xali.

⁵ Alatalaa Layiri Kankiraan so gali malanden waxatin naxan yi, Isirayila birin yi sənxə gbeeni te, bəxən yi xuruxurun.

⁶ Filisitine yi na mε e yi maxədinna ti, e naxa, “Nanse sənxə sənxə xui ito ra Heburu kaane malanden!” E to a kolon a Alatalaa Kankiraan bata so,

⁷ Filisitine yi gaxu. E naxa, “Alana nde bata so e gali malanden! Gbalo feen bata en li naxan munma yi liga en na nun!

⁸ Gbalona en xa! Nde en nakise alani itoe ma naxanye Misiran kaane jaxankataxi kiin birin yi tonbon yireni?

⁹ Ε səbε so, ε findi xεmεne ra Filisitine! Xa na mi a ra, ε findima nən Heburu kaane konyine ra alo e yi ε konyiyani kii naxan yi. Ε tan xεmεne xa yεngεn so səbεen na!”

¹⁰ Nayi, Filisitine yi yεngεn nakeli, e yi Isirayila kaane nə, birin yi a gi a konni. Na yi findi kala gbeen na. Isirayila sofaan muxu wuli tonge saxan yi faxa.

¹¹ Alaa Kankiraan yi xali, Heli a dii firinne yi faxa, Xofini nun Finexasi.

Heli sayana fena

¹² Na ləxən yetəni, xεmεna nde yi a gi yεngεn ma Bunyamin bənsənni Silo yi. A a dugine yibə sununi, a burunburunna sa a xunni.

¹³ A fe, Heli yi dəxi gbədəni kiraan dəxən. A a yεε rakojinma bayo a bəjən yi dinma Alaa Kankirana fe ra. Xεmεn somatəən taani, a yi na feen xibarun nali, taan birin yi gbelegbele.

14 Heli to na sənxə sənxə xuiin mε, a yi maxədinna ti, a naxa, “Nanse sənxə xui ito ra?” Xəmən yi fa Heli fəma mafureñ.

15 Heli bata yi jnεe tonge solomanaanin jnεe solomasəxə sətə, a yεeñe bata yi danxu fefe.

16 Xəmən yi a fala Heli xa, a naxa, “N baxi keli-deniyəñen nin, n nan n gixi to yetəeñ nin.” Heli yi a maxədin, a naxa, “Nanse ligaxi n ma diina?”

17 Xəraan yi yabin ti, a naxa, “Isirayila kaane bata e gi Filisitine yεe ra, na findixi kala gbeen nan na en ma ganla ma. Mən, i ya dii firinne, Xofini nun Finexasi bata faxa. Filisitine bata Alaa Kankiraan tongo.”

18 Xərana Alaa Kankirana fe fala waxatin naxan yi, Heli yi bira a xanbiramaan na taan so dεen dəxən. A kəeñ yi gira, a faxa, bayo a yi belebele, a mən bata yi fori. A bata yi kitin sa Isirayila yi jnεe tonge naanin.

19 A mamuxuna, Finexasi a jnaxanla fudikanna nan yi a ra. A yi wama a bari feni. A yi Alaa Kankiraan tongo feen mε, e nun a tajəe nun a xəmən faxa fena, a yi a felen, a diin bari. Dii barin tərəne yi a nə.

20 A yi faxama waxatin naxan yi, jnaxanla nax-anye yi a dəxən ma, ne yi a fala a xa, e naxa, “I nama gaxu amasətə i bata dii xəmən bari.” Koni a mi a mε, a mi sese fala.

21 A yi a diin xili sa Ikabodi, a naxa, “Binyen bata jnən Isirayila yi.”[†] A na falaxi Alaa Kankiraan tongo feen nan ma e nun a tajəe nun a xəmən jnən fena.

[†] **4:21: Ikabodi** bunna nεeñ fa fala “Binyetareyana.”

22 A yi a fala, a naxa, “Binyen bata ḥan Isirayila yi bayo Alaa Kankiraan bata tongo.”

5

Layiri Kankiraan Filisitine konni

1 Filisitine yi Alaa Kankiraan xali keli Ebeni-Eseri yi han Asadodi yi.

2 E yi Alaa Kankiraan naso e gbee ala Dagɔn batu banxini, e a dɔxɔ Dagɔn sawuran fɛma.

3 Na xɔtɔn bode, Asadodi kaane to keli, e Dagɔn sawuran li biraxi a yetagin ma bɔxɔni. A yi saxi Alatalaa Kankiraan fɛma. E mɔn yi a ti a funfuni.

4 Na xɔtɔn bode, e keli sinma, e a to a Dagɔn sawuran mɔn bata bira bɔxɔni Alatalaa Kankiraan yetagi. A gbindin nan gbansan yi fa luxi bayo a xunna nun a yiine bata yi gira a ma. Ne yi saxi so dɛɛn na.

5 Nanara, han to Dagɔn ma saraxaraline nun naxanye birin yi soma Dagɔn batu banxini Asadodi yi, e mi tima so dɛɛn yetɛɛn na.

6 Alatala yi a yiin nagodo Asadodi kaane xili ma e nun a rabilinna. A yi e tɔrɔ a xɛxɛn nagodo e ra.

7 Asadodi kaane to na to, e yi a fala, e naxa, “Isirayilaa Alaa Kankiraan nama lu en konni, bayo a yiin bata godo en xili ma e nun en ma ala, Dagɔn.”

8 E yi Filisitine kuntigine maxili e konni e yi e maxɔdin, e naxa, “En nanse ligama Isirayilaa Alaa Kankiraan na?” E yi e yabi, e naxa, “Isirayilaa Alaa Kankiraan xa xali Gati taani.” A yi xali Gati yi.

9 Koni a so nɛn tun Alatala yi a yiin nagodo na taan muxune xili ma. Magaxu fe gbeen yi liga. Muxune birin, keli fonna ma han dii ḥorena, xɛxɛn yi godo e ra.

¹⁰ Nayi, e yi Alaa Kankiraan xali Ekirɔn yi. Koni e so nɛn tun, Ekirɔn kaane yi sənxɔ gbeeni te, e naxa, “E bata fa Isirayilaa Alaa Kankiraan na en konni, alogo en xa faxa.”

¹¹ E yi Filisiti kuntigine birin malan, e naxa, “ɛ Isirayilaa Alaa Kankiraan naxɛtɛ a yamanani. A nama en faxa, en nun en ma yamana.” Bayo taana ngaani, faxa naxin nun gaxun nan yi a ra, Ala yiin yi naxu e ra.

¹² Muxun naxanye mi faxa, xɛxɛn yi godo ne ra. Taa muxune mawuga xuiin yi te han kore xənna ma.

6

Layiri Kankiraan yi raxɛtɛ

¹ Alatalaa Kankiraan to kike solofera ti Filisitine yamanani,

² Filisitine yi e suxure ki muxune xili e nun e yiimatone, e naxa, “En nanse ligama Alatalaa Kankiraan na? ɛ a fala nxu xa en na ito raxɛtema kii naxan yi a funfuni.”

³ E yi yabin ti, e naxa, “Xa ɛ Isirayilaa Alaa Kankiraan naxɛtɛ, ɛ nama a kedenna raxɛtɛ tun! ɛ yangin saraxana nde fi Isirayilaa Ala ma. Nayi, ɛ yi yalanjɛ nɛn, ɛ yi a kolon Ala ɛ tɔrɔma naxan ma.”

⁴ Filisitine yi maxɔdinna ti, e naxa, “Nxu yangin saraxan mundun nasigama a ma?” E yi e yabi, e naxa, “Xɛxɛ sawuran xɛma dixin suulun, e nun yɛlɛ sawuran xɛma daxi suulun lan Filisiti kuntigine xasabin ma. Bayo fure siya kedenna nan ɛ suxu, ɛ nun ɛ kuntigine.

5 Ε xεxε sawuran nun yεlεne sawuran nafala naxanye ε yamanan kalama, ε yi binyen fi Isirayila Ala ma. Waxatina nde a a xələnjanjε nεn ε tan nun ε alane nun ε yamanan ma.

6 Nanfera ε bəjεni xədəxəma, alo Misiran kaane nun Firawona e bəjεni xədəxə kii naxan yi? Ala to e jnaxankata, e mi yi Isirayila kaane bejın ba, e siga?

7 Awa iki, ε wontoro nεnε keden nafala, ε jnige nga firin tongo naxanye bunduma, xun xidi wudin munma xidi naxanye xunna ma. Ε jnige ngane xidi wontoron na, ε yi e diine xidi sansanna kui.

8 Ε Alatalaa Kankiraan tongo, ε a dəxə wontoron kui, ε yi se xεma daxine sa a fεma kankirana nde kui, ε naxanye bama yangin saraxan na a xa. Na xanbi ra, ε yi wontoron bejın a siga.

9 Ε lu a matoε. Xa jnige gilεne Isirayila kiraan susu, Beti-Semεsi binni, na bunna nεn a Ala nan gbaloni ito ragidixi, xanamu en na kolonjε, a a yiin xa mi fureni ito ragidixi en ma, koni a en sətəxi na kii nin tun.”

10 E yi na liga. E yi jnige bundulaan firin tongo, e yi e xidi wontorone ra, e yi e diine raso sansanna kui.

11 E yi Alatalaa Kankiraan dəxə a kui e nun yεlε sawuran nun xεxε sawura xεma daxine yi naxan kui.

12 Ningebundulane yi siga e tinxinni Beti-Semεsi kiraan xən ma. E yi bira kira kedenna fəxə ra e lu wuge. E mi siga e kəmennna ma, e mi siga e yiifanna ma. Filisiti kuntigine yi bira wontoron fəxə ra han Beti-Semεsi danna ra.

13 Beti-Semesi kaane yi lanbanni murutu xabadeni. E to kankiraan to, e naxan.

14 Wontoron yi Yosuwe Beti-Semesi kaana a xeeen li, a yi ti ḡem̄e belebelen f̄ma. Yamaan yi wontoro wudine yib̄o, e jinge bundulane ba saraxa gan dixin na Alatala xa.

15 Lewi b̄ənsənna muxune yi Alatalaa Kankiraan nagodo e nun x̄ema seene yi kankiraan naxan kui, e yi e sa ḡem̄e ḡbeen fari. Na l̄xəni, Beti-Semesi kaane yi saraxa gan daxine nun saraxa gbeteye ba Alatala xa.

16 Filisiti kuntigi suulunne to ne birin to, e x̄et̄e Ekir̄on yi na l̄xən ȳet̄eni.

17 A tan ni i ra Filisitine x̄ex̄e sawura x̄ema dixin naxanye ba yangin saraxan na Alatala xa: Asadodi taan keden, Gasa keden, Asikalən keden, Gati keden, e nun Ekir̄on keden.

18 Yele sawura x̄ema daxine fan xasabin yi na kii nin, taa keden keden, Filisitine kuntigine d̄oxi naxanye xun na, taa makantinxine nun e banxid̄ene. Na ḡem̄e xungben, e Alatalaa Kankiraan d̄ox̄o naxan fari, a m̄on na yi han to Yosuwe Beti-Semesi kaana a xeeen ma.

19 Koni Marigin yi Beti-Semesi kaana ndee faxa han muxu tonge solofer, bayo e Alatalaa Kankiraan kui to n̄en. Yamaan yi sunu, bayo Alatala bata yi e t̄or̄o ki fajni.

20 Na xanbi ra, Beti-Semesi kaane yi a fala, e naxa, “Nde n̄œ tiȳe Alatala ȳet̄agi, Ala sarijanxina? En xa a kankiraan xali min̄en, a xa ba be?”

21 E x̄erane rasiga Kiriyati-Yeyarin yi, e naxa, “Filisitine bata fa Alatalaa Kankiraan na, ε fa a

tongo, ε a xali ε konni.”

7

¹ Kiriyati-Yeyarin kaane yi fa, e fa Alatalaa Kankiraan tongo, e a xali Abinadabo a banxini, naxan yi geyaan fari. Na xanbi ra, e yi Abinadabo a dii Eleyasari findi kantan muxuna.

Isirayila yi Filisitine nə

² Alatalaa Layiri Kankiraan dəxə xanbini Kiriyati-Yeyarin yi, waxati xunkuye yi dangu, nee məxənə. Isirayila kaane yi e mawuga xuini te Alatala ma.

³ Nayi, Samuyeli yi a fala Isirayila yamaan birin xa, a naxa, “Xa ε xətexi ε bəjən birin nan na Alatala fema, ε ba ala xəjəne nun Asitarate suturene batue, ε fa Alatala ma, ε a tan kedenna batu. Nayi, a ε be Filisitine sənbən bun.”

⁴ Isirayila kaane yi Baali nun Asitarate suturene ba e tagi, e yi Alatala batu.

⁵ Samuyeli yi a fala, a naxa, “Ε Isirayila birin malan Misipa yi, n na Alatala maxandε ε xa.”

⁶ E yi e malan Misipa yi, e igen ba, e yi a rabəxən Alatala xa saraxan na. E sunna suxu na ləxəni. E yi e ti a ra, e naxa, “Nxu bata Alatala yulubin tongo.” Samuyeli yi findi Isirayila kaane kitisaan na Misipa yi.

⁷ Filisitine to a mε a Isirayila kaane malanxi Misipa yi, e kuntigi suulun yi a ragidi a e xa sa e yəngε. Isirayila kaane yi na mε e gaxu Filisitine yee ra.

⁸ Isirayila kaane yi a fala Samuyeli xa, e naxa, “I nama nxu rabenin. Lu Alatala maxandε, en ma Ala, alogo a xa en nakisi Filisitine ma.”

⁹ Samuyeli yi yεxεε diin ba saraxa gan daxin na Alatala xa. A yi Alatala maxandi Isirayila xa, Alatala yi a yabi.

¹⁰ Samuyeli yi saraxa bani waxatin naxan yi, Filisitine yi fa Isirayila yεngεdeni. Na ləxəni Alatala yi galan xuiin namini Filisitine xili ma, a e ti kiraan xən, Isirayila kaane yi e nə.

¹¹ Isirayila ganla yi keli Misipa yi, e Filisitine nə, e yi e kedi han Beti-Kari xun ma.

¹² Samuyeli yi gemen tongo, a a dəxə Misipa nun Seni tagi, a a xili sa “Mali Gəmə Na.” A yi a fala, a naxa, “Alatala bata en mali han be.”

¹³ Nayi, Filisitine yi yagi na, e mi fa xεtε Isirayila bəxən ma mumə! Alatala yi Filisitine yεngε Samuyeli a siimayaan birin yi.

¹⁴ Filisitine bata yi taan naxanye rasuxu Isirayila kaane yii, ne yi xεtε Isirayila ma e nun e rabilinne, keli Ekirən han Gati yi. Bənə xunbenla yi lu Amorine nun Isirayila kaane tagi.

¹⁵ Samuyeli yi findi Isirayila kitisaan na a siimayaan birin yi.

¹⁶ Nee yo nee, a yi danguma Beteli yi nən siga Giligali nun Misipa yi, a yi Isirayila makitima mənne birin yi.

¹⁷ A mən yi xεtε a konni Rama yi, a yi kitin sama dənaxan yi Isirayila xa. A bata yi saraxa ganden nafala Alatala xa dənaxan yi.

8

Isirayila yi wa mangan dəxə feni

¹ Samuyeli fori waxatin naxan yi, a a diine dəxə Isirayila kitisane ra.

² A diin forimaan yi xili nən Yowəli, a firinden xili Abiya. E yi kitisani Beriseba nin.

³ Koni e kewanle mi yi ligaxi alo e baba. E yi biraxi gbetin nan fɔxə ra sətə kii naxini. E yi dimi yi seene rasuxuma mayifuni, e yi kiti naxin sama.

⁴ Nanara, Isirayila fonne birin yi e malan e siga Samuyeli konni Rama yi.

⁵ E yi a fala a xa, e naxa, “A mato, Samuyeli i tan bata fori, i ya diine mi luxi alo i tan. Nayi, mangan dɔxə nxu xun na alo a ligama yamanan bonne yi kii naxan yi.”

⁶ Samuyeli yi xələ ki fají e to a falaxi, e naxa, “Mangan so nxu yii a xa nxu kiti.” Samuyeli yi Alatala maxandi.

⁷ Alatala yi a fala Samuyeli xa, a naxa, “Yamaan xuiin name e naxan birin falama i xa, bayo e mi e məxi i tan na. E e məxi n tan nan na alo e mangana.

⁸ Xabu n fa e ra sa keli Misiran yi, e xətə nən n fɔxə ra e ala gbetene batu. To, e mən na ligama i fan na.

⁹ Nanara, tin e mawuga xuiin ma koni i e rakolon səbeen na, i yi a fala e xa naxan findima mangana sariyan na e fari.”

¹⁰ Samuyeli yi Alatalaa falan birin ti yamaan xa naxanye yi a maxədinma mangan ma,

¹¹ a naxa, “Mangana sariyane findima itoe nan na ε fari: A ε dii xəməne tongoma nən e findi sofane ra, e a yəngə so wontorone ragi, e te soone fari xanamu e yi e gi a wontorone yεε ra.

¹² Ndee findima nən kuntigin na sofa wuli keden xun na xanamu sofa tonge suulun xun na. Ndee gbeteye a xəeŋ bima nən, ndee yi a xəeŋ xaba. Ndee yi yəngə so seene rafala e nun wontoro wali seene.

¹³ A ε dii t̄emene tongoma n̄en latikōnōn nafalane ra e nun kudi soone xanamu buru ganne.

¹⁴ A ε xεε sensenne rasuxuma n̄en, ε manpa bili nakōne nun ε oliwi bili xεeñe, a e so a walikēne yii.

¹⁵ A ε siseene nun ε bogi seene yaganna tongoma n̄en, a yi e so a kuntigine nun a walikēne yii.

¹⁶ A ε walikε xεmene nun n̄axanle nun ε n̄inge sensenne nun sofanle tongoma n̄en, e wanla ke a tan xa.

¹⁷ A ε xuruse kurune yaganna tongoma n̄en, ε tan yεtēen yi findi a konyine ra.

¹⁸ Na l̄oxōni ε s̄onxōma n̄en ε mangan xili ma ε naxan sugandixi, koni na l̄oxōni Alatala mi ε yabima.”

¹⁹ Isirayila kaane yi tondi Samuyeli a falan name. E naxa, “En-εn! Nxu wama mangana nde xa lu nxu xun na.

²⁰ Nxu fan yi lu alo yamanan bonne, nxo mangan yi sariyan sa, a ti nxu yεe ra nxo yεngene yi.”

²¹ Samuyeli yi Isirayila kaane falan birin name, a yi a fala Alatala xa.

²² Alatala yi Samuyeli yabi, a naxa, “E xuiin name, i yi mangan dōxō e xun na.” Samuyeli yi a fala Isirayila kaane xa, a naxa, “E siga ε konne yi.”

9

Səli yi Samuyeli kolon

¹ Muxu kēndēna nde yi Bunyamin bōnsōnni, a xili Kisu, Abiyeli a diina. Serori nan Abiyeli sōtō. Bekorati nan Serori sōtō. Bunyamin bōnsōnna nde Afiya nan Bekorati sōtō.

² Diina nde yi Kisu yii naxan yi xili Søli. Dii xεmε tofaŋin nan yi a ra. A ḡøxø yo mi yi Isirayila yi. A xunna yi yite bonne birin xa.

³ Løxøna nde Kisu a sofali gilene yi lø ayi. Kisu yi a fala a dii Søli xa, a naxa, “Walikε keden tongo ε sa sofanle fen.”

⁴ A yi Efirami geyane yisiga, a Salisa yamanani siga, e mi e to. E dangu Saalimi mabinni, koni e mi sofanla to. A mən yi dangu Bunyamin ma yamanani e mi sese to.

⁵ E Sufi yamanan li waxatin naxan yi, Søli yi a fala a walikeen xa, a naxa, “En xεtε banxini, xanamu n baba ḡinamna nεn sofanle e fe ra, a kontøfili følø en ma fe ra.”

⁶ Walikeen yi a yabi, a naxa, “A mato, sayibana nde taani ito yi en yεε ra, muxu kenden na a ra. A na naxan fala, a kamalima nεn. En siga menni iki. Waxatina nde a kiraan yitε en na nεn en sigε naxan xøn.”

⁷ Søli yi a fala a walikeen xa, a naxa, “Koni xa en siga, en nanse xalima na sayiban yεε ra? Bayo donse yo mi fa en ma sagbane kui, sese mi en yii en naxan fiyε sayiban ma. Nanse en yii?”

⁸ Walikeen yi a fala Søli xa, a naxa, “Wure gbeti fixεn garamu saxan n yii, en na so a yii alogo a xa kiraan yita en na.”

⁹ Waxati danguxini Isirayila yi, xεmεn naxan yi sigama Ala maxødindeni a yi a falama nεn, a naxa, “Ε fa, en siga fe toon konni.” Bayo en naxan ma to a “Nabina” a føløni e yi a falama nεn na ma a “Fe toona.”

¹⁰ Søli yi a fala a walikeen xa, a naxa, “Na lanxi. En siga.” E yi siga taani sayiban yi dønaxan yi.

¹¹ E to yi tema taani, e sungutunne li mənni siga ige badeni. E yi e maxədin, e naxa, “Fe toon be ba?”

¹² E yi e yabi, e naxa, “On, a i yee ra, koni siga iki sa bayo a bata fa taani to amasətə saraxa ba daxin na to yamaan xa geyaan ma saraxa badeni.

¹³ Ε na so taani waxatin naxan yi, ε a toε benun a xa te geyaan ma a dəgedeni saraxa badeni. Yamaan mi e dəge fə a na fa bayo a tan nan saraxan dubama. Na xanbi ra, muxu xilixine yi e dəge. Ε te iki sa! Ε a lima nən na.”

¹⁴ E yi te taani. E to yi soma taani, Samuyeli yi mini e ralandeni, a tematən geyaan ma saraxa badeni.

¹⁵ Benun na ləxəni, Alatala bata yi Samuyeli rakolon nun,

¹⁶ a naxa, “Waxatini ito yi tila, n Bunyamin kaana nde yitama i ra nən. A masusan a sugandi feen na alogo a xa findi n ma yamana Isirayila yeeəratiin na. A n ma yamaan nakisima nən Filistine fangan ma. N bata n ma yamana tərən to bayo, e wuga xuiin bata n li.”

¹⁷ Samuyeli to Səli to, Alatala yi a fala a xa, a naxa, “Xəmən ni i ra, n naxan ma fe fala i xa. A tan nan tima n ma yamaan xun na.”

¹⁸ Səli yi a maso Samuyeli ra taan dəen na, a naxa, “A fala n xa yandi, fe toona banxin minən yi?”

¹⁹ Samuyeli yi Səli yabi, a naxa, “N tan nan fe toon na. Ε siga n yee ra geyaan ma saraxa badeni, bayo ε ε dəgema nən n xən to. Tila xətənni n na yelin i ya maxədinna ngaan yabə, n na a luyə i siga.

²⁰ I nama kəntəfili i ya sofali gilene fe ra naxanye ləxi ayi a xii saxanna nan to. E bata to. Koni

Isirayila kaane birin waxi nde xɔn ma, ba i tan nun i babaa denbayaan na?”

²¹ Sɔli yi yabin ti, a naxa, “Bunyamin bɔnsɔnna xa mi n tan na, Isirayila bɔnsɔn xuridina? Bunyamin xabilan birin mi dangue n ma xabilan na ba? Nayi, nanfera i fe sifani ito falama n ma?”

²² Samuyeli yi Sɔli nun a walikeen tongo, a e xali donse dondeni, a yi e dɔxɔ dɔxɔde xungbeni muxu tongue saxan jɔxɔn yi dəanaxan yi.

²³ Samuyeli yi a fala kudi soon xa, a naxa, “Fa suben na n naxan soxi i yii alogo i xa a dɔxɔ muxuna nde yee ra.”

²⁴ Kudi soon yi sa danban nun sube gbɛtɛ tongo a yi e sa Sɔli yetagi. Samuyeli yi a fala, a naxa, “Na nan namaraxi i xa. A don bayo a yi dɔxi i tan nan yee ra. N na a falaxi e xa nɛn, n naxa, ‘Xɔjɛna nde fama nɛn n xɔn.’” Nayi, Sɔli yi a dɛge na lɔxɔni e nun Samuyeli.

²⁵ E yi godo taani keli geyaan ma saraxa badeni. Samuyeli nun Sɔli yi falan ti a banxin kɔe ra.

²⁶ Na xɔtɔn bode e keli subaxa. Samuyeli yi Sɔli xili, a naxa, “ɛ xa ɛ yitɔn, n xa sa ɛ ti kira yi.” Sɔli to keli, e nun Samuyeli yi mini.

²⁷ E to taan danna li, Samuyeli yi a fala Sɔli xa, a naxa, “I ya walikeen yamari a xa siga yeeen na.” Na yi siga yeeen na. Samuyeli yi a fala a xa, a naxa, “Ti be singen, n xa Alaa falan nali i ma.”

10

¹ Samuyeli yi ture saseen tongo a turen susan Sɔli xunni, a yi a sunbu, a naxa, “Alatala yeteeen bata i masusan, a i findi a yamaan yeeinatiin na.

² I na keli n f_εma to, i x_εm_ε firin lima n_εn Rakeli bilinganna yireni, Selisa taani Bunyamin yamanan danna ra. E ito falama n_εn i xa, e naxa, 'I sigaxi sofanla naxanye fendeni, e bata to. I baba mi fa a mirima e ma, koni a k_ɔnt_ɔfilixi ε tan nan ma fe ra. A naxa: N xa nanse liga n ma diina fe ra?'

³ I na keli m_εnni, i sigama n_εn han Taboro wudi gbeena. M_εnni i lanma n_εn x_εm_ε saxan na, e sigama Ala batudeni Beteli yi. Na nde keden sii saxan xalima n_εn, buru saxan taranma n_εn a firinden yii, manpa kundi keden yi taran a saxan-den yii.

⁴ E i x_ɔnt_ɔnma n_εn e buru firin so i yii, i yi a rasuxu.

⁵ Na xanbi ra, i soma n_εn Gibeya-Elohim taani, Filisitine ganla malanxi d_εnaxan yi. I n_εma soma taani, i lanma n_εn nabi ganla ra keli geyaan ma saraxa badeni. Konden maxane nun tanban maxane nun xulen fene nun b_ɔl_ɔn maxane sigama e y_εε ra, nabine yi nabiya falane ti.

⁶ Nayi, Alatalaa Nii Sarijanxin godoma i ma n_εn s_εnb_εni, i yi nabiya falane ti e x_ɔn. I maxet_εma n_εn, i findi muxu gb_εt_ε ra.

⁷ Na taxamasenne birin na liga, i na naxan to a liga dixin na, i xa na liga bayo Ala i x_ɔn.

⁸ I sigama n_εn n y_εε ra Giligali yi, n ni i lima na alogo saraxa gan daxine xa ba e nun b_ɔj_ε xunbeli saraxane. Koni, f_ɔ i xa n mame xii solofer, n na fa, n na fale i xa i lan i xa naxan liga."

⁹ Soli keli n_εn Samuyeli f_εma tun, Ala yi xaxili gb_εt_ε so a yii, taxamasenne itoe birin yi liga na l_ɔx_ɔn y_εt_εni.

¹⁰ Soli nun a walik_εen Gibeya li waxatin naxan

yi, e yi nabi ganla li na. Alaa Nii Sarijanxin yi godo Səli ma, a yi sa e fari e nabiya falane yi.

¹¹ Naxanye birin yi a kolon a fələni, ne to a to nabine yε, a nabiya falane tima, e yi a fala e bode tagi, e naxa, “Nanse ligaxi Kisu a diin na? Səli fan bata findi nabiin na ba?”

¹² Menna muxuna nde yi yabin ti, a naxa, “Nde nabine baba ra?” Sandan minixi mənna nin: “Səli fan nabine yε ba?”

¹³ A to yelin nabiya falane tiyε, a siga geyaan ma saraxa badeni.

¹⁴ Səli səxə yi a fala Səli xa e nun a walikəna, a naxa, “Ε yi sigaxi minen yi?” Səli yi a yabi, a naxa, “Sofali gilεne fendeni. Koni nxu mi sese to, nxu yi siga Samuyeli fəma.”

¹⁵ Səli səxə yi a fala, a naxa, “A yεba n xa Samuyeli naxan falaxi ε xa.”

¹⁶ Səli yi a yabi, a naxa, “A fala nxu xa nən a sofali gilεne bata to.” Koni a mi sese fala a xa a mangayana a fe yi Samuyeli naxan fala.

¹⁷ Samuyeli yi Isirayila yamaan xili Alatala yεtagi Misipa yi.

¹⁸ A yi a fala Isirayila kaane xa, a naxa, “Alatala, Isirayilaa Ala ito nan falaxi, a naxa, ‘N tan nan Isirayila raminixi Misiran yi. N tan nan ε xunbaxi Misiran kaane yii e nun yamanan bona naxanye yi ε naxankataxi.’”

¹⁹ To ε bata ε me ε Ala ra naxan ε rakisi ε tərəne nun ε gbalone birin ma. Ε naxa, ‘Mangan dəxə nxu xun na.’ Awa, ε fa ε yεtε yita Alatala ra bənsən yεen nun xabila yεen ma.”

²⁰ Samuyeli yi Isirayila bənsənne birin xili, Bun-yamin bənsənna yi sugandi.

²¹ Awa, a yi Bunyamin bənsənna birin xili xabila yεen ma, Matiri a xabilan yi sugandi. Dənxen na, Kisu a dii xəmən Səli yi sugandi. E yi a fen, koni e mi a to.

²² E mən yi Alatala maxədin, e naxa, “Xəməni ito bata fa be yi ba?” Alatala yi e yabi, a naxa, “A luxunxi goronne yε.”

²³ E yi e gi, e sa a ba na yi, a yi ti yamaan yε. A xunna yi yite bonne birin xa.

²⁴ Samuyeli yi a fala yamaan xa, a naxa, “Ə a mato, Alatala naxan sugandixi! A nəxən mi yamaan muməen yε.” Yamaan birin yi sənxa, e naxa, “Ala xa sii xunkuye fi a ma!”

²⁵ Samuyeli yi mangaya sariyan yεba yamaan xa, a a səbə kədin kui, a naxan sa Alatala fəma. Dənxen na, a Isirayila kaane birin nasiga e konne yi.

²⁶ Səli fan yi siga a konni Gibeya yi. Muxu kendəna ndee yi sa a mati Ala bəjəe fajin sa nax-anye yi.

²⁷ Koni fuyantenna ndee yi a fala, e naxa, “Xəməni ito nxu rakisima di?” E yi a rajaxu e mi sese fi a ma. Koni Səli yi a dundu.

11

Səli yi Yabəsi taan xunba

¹ Nba, Amonine mangan Naxasi yi fa Yabəsi-Galadi taan nabilin. Yabəsi taan xəməne birin yi a fala a xa, e naxa, “Layirin xa xidi en tagi, nxu findi i ya konyine ra.”

² Amonin mangan Naxasi yi e yabi, a naxa, “Na bata fan, n bata tin lanna xa so en tagi, koni fə ito

xa liga: N xa ε birin yiifari ma yεene səxɔnje ayi, n yi Isirayila birin nayagi.”

³ Yabesi taan fonne yi a fala a xa, e naxa, “Xii solofera fi nxu ma, alogo nxu xa xərane rasiga Isirayila bəxən birin yi. Xa muxe mi fa nxu rakisideni, nxu nxu yεte so i yi.”

⁴ Xərane to siga Gibeya yi, Səli a taani, e feni itoe dəntəgə yamaan xa, birin yi a wuga xuini te.

⁵ Səli yi kelima xəen ma e nun a jingene, a maxədinna ti, a naxa, “Nanfera yamaan birin wugama?” E yi Yabesi kaane falan yεba a xa.

⁶ Səli to falani ito mε, Alaa Nii Sarıjanxin yi godo a ma sənbəni, a yi xələ kati!

⁷ A yi jinge firin tongo, a yi e yisəgə a dungin dungin na, a xərane rasiga, a e xa ne xali Isirayila bəxən birin yi. E naxa, “Naxan yo mi bira Səli nun Samuyeli fəxə ra na kanna jingene ligama ikiini.” Yamaan yi gaxu Alatala yεe ra, e yi e malan alo muxu kedenna.

⁸ Səli yi e təngə Beseki yi, Isirayila xəməne muxu wuli kəmə saxan, Yuda xəməne muxu wuli tonge saxan.

⁹ Xəraan naxanye fa, e yi a fala ne xa, e naxa, “Ε sa ito fala Yabesi-Galadi muxune xa, ε naxa, ‘Benun sogen xa xələ tila ε kisin sətəma nən.’” Xərane to fa na fala Yabesi muxune xa, e yi jaxan.

¹⁰ E yi a fala Amoni kaane xa, e naxa, “Nxu nxu yεte soma nən ε yili tila, ε yi nxu raba ε waxən kiini.”

¹¹ Na xətən bode, Səli yi a ganli taxun dəxəde saxan. E so Amoni gali malanden i kəe dənxən na. E yi Amonine faxa han sogen yi xələ. Muxu jəjənene yi xuya ayi hali muxu firin mi lu e bode fari.

¹² Yamaan yi a fala Samuyeli xa, e naxa, “Nde yi a falama a Søli nama lu en xun na? Fa na muxune ra, nxu xa e faxa!”

¹³ Koni Søli yi a fala yamaan xa, a naxa, “Muxu yo mi faxama to løxøni, bayo Alatala bata Isirayila rakisi to.”

Søli a mangayana fe

¹⁴ Na xanbi ra, Samuyeli yi a fala yamaan xa, a naxa, “E fa be, en siga Giligali yi alogo en mɔn xa Søli a mangayana fe fala.”

¹⁵ Yamaan birin yi siga Giligali yi. E yi Søli findi mangan na Giligali yi Alatala yetag. E bøŋe xunbeli saraxane ba Alatala yetag menni. Søli nun Isirayila yamaan birin yi naxanaxan gbeen naba.

12

¹ Samuyeli yi a fala Isirayila birin xa, a naxa, “N bata ε xuiin name ε naxan birin falaxi. N bata mangan døxø ε xun na.”

² Iki mangan ni i ra naxan tima ε yee ra. N tan bata fori n xunsexen bata fuga. N ma diine fan be ε tagi. N bata ti ε yee ra keli n dii jøren ma han to.

³ N tan ni i ra, n tixi ε yetag. E n yabi Alatala yetag e nun a muxu sugandixina. N na nde a ninge tongo? N na nde a sofali tongo? N na nde naxankata? N na nde tøro? N dimi yi seen nasuxu nde ra alogo n xa n yee naxi a fe naxin ma? Xa n na nde keden peen tongo nen, n na raxetema nen.”

⁴ E yi a yabi, e naxa, “I mi nxu naxankataxi. I mi nxu tørøxi. I mi se rasuxi muxu yo yii.”

⁵ A yi a fala e xa, a naxa, “Alatala nan ε seren na, a muxu sugandixin nan ε seren na to løxøni, a ε mi sese to n yii.” E naxa, “Seren nan a tan na.”

⁶ Samuyeli mən yi a fala yamaan xa, a naxa, “Alatala nan Musa nun Haruna tongo alogo ε benbane xa mini Misiran yi.

⁷ Awa iki, ε ti kitisadeni Alatala yetag. Alatala fe fajin naxanye ligaxi ε nun ε benbane xa, n ne rabirama nən ε ma.

⁸ Yaxuba fa xanbini Misiran yi, ε benbane yi Alatala maxandi e mali feen na. Alatala yi Musa nun Haruna rafa, e ε benbane ramini Misiran yi, e yi e radəxə be.

⁹ Koni e yi jinan Alatala xən, e Ala. Nanara, a yi tin e yi so Sisera yamarin bun, Xasori gali mangana. A mən yi e so Filisitine yii e nun Moyaba mangan yii, naxanye yi e yengəma.

¹⁰ E mən yi Alatala maxandi, e naxa, ‘Nxu bata yulubin liga, bayo nxu bata Alatala rabejın nxu yi Baali nun Asitarate suxurene batu. Koni iki, nxu xunba nxu yaxune yii fa, nxu i batue.’

¹¹ Awa, Alatala yi Yerubali rafa e nun Bedani nun Yefeta, dənxən na n tan Samuyeli, alogo ε xa xunba ε yaxune yii naxanye ε rabilinxı. Ε yi lu kantanna kui.

¹² Koni ε to Amonine manga Naxasi to fε ε xili ma, ε yi a fala n xa, ε naxa, ‘Nxu wama mangan xən, a xa nxu yamari.’ A yi luxi alo Alatala mi yi ε mangan na.

¹³ Awa, ε bata a sətə ε mangan naxan sugandixi, ε bata naxan maxədin. Alatala bata mangan dəxə ε xun na.

¹⁴ Xa ε gaxu Alatala yee ra, ε yi a batu, xa ε a xuiin name, xa ε mi murute Alatalaa yamarine ma, nayi ε nun ε mangan xa bira Alatala fəxə ra, ε Ala.

¹⁵ Koni xa ε mi Alatala xuiin name, xa ε murute

Alatalaa yamarine bun, nayi Alatala ε yengema
nən, alo a liga ε benbane ra kii naxan yi.

¹⁶ Iki, ε yitən ε yi fe gbeen mato Alatala naxan
ligama ε yetagi.

¹⁷ To xa mi murutu xaba waxatin na ba? N
na Alatala maxandima nən, a yi galanna nun
tulen nagodo. Nayi, ε ε kala fe gbeen kolonma
nən Alatala yee ra yi, ε to mangan dəxə feen
maxədinxi.”

¹⁸ Samuyeli yi Alatala maxandi. Na ləxən yetəni,
Alatala yi galanna nun tulen nafa. Yamaan birin
yi gaxu Alatala yee ra e nun Samuyeli.

¹⁹ Yamaan birin yi a fala Samuyeli xa, e naxa,
“Alatala maxandi, i ya Ala, i ya walikene xa, alogo
nxu nama faxa, bayo nxu bata mangan maxədin
feen sa nxə yulubine birin fari.”

²⁰ Samuyeli naxa, “Ε nama gaxu. Ε bata fe naxini
ito birin liga, koni ε nama xəte Alatala fəxə ra, ε
Alatala batu ε bəjen ma feu!

²¹ Ε nama bira susurene fəxə ra fuyan! Naxanye
mi nəε maliin tiyε, e mi marakisir tiyε, bayo ala
fuune nan e tan na.

²² Alatala mi a yamaan nabəjənje a xili gbeena
fe ra, bayo a tan yetəen nan tinxi ε findi a yamaan
na.

²³ Alatala xa n fan natanga yulubi tongon ma, n
tondi a maxande ε xa! N na ε xaranma nən kira
fajin nun tinxinna ma.

²⁴ Ε gaxu Alatala yee ra tun! Ε a batu lannayani
ε bəjen ma feu! A mato, a fe gbeen naxanye ligaxi
ε xa.

²⁵ Koni xa ε lu fe naxin ligε, ε raxərima nən, ε tan
nun ε mangan na.”

13

Isirayila yi murut^e Filisitine ma

¹ Səli findi mangan na a jee tongue saxanden nan ma, a yi jee tongue naanin nun firin ti mangayani Isirayila yi.

² Səli yi xeme wuli saxan sugandi Isirayila kaane ye. Wuli firin yi a fema Mikimasi yi e nun Beteli geyane fari. Wuli keden yilu Yonatan fema Gibeya yi Bunyamin boxoni. A yi yama donxene rasiga e konne yi.

³ Loxona nde Yonatan yi fu Filisitine gali malanden ma naxan yi Geba yi. Filisitine yi na me. Səli yi xotaan fe boxon yiren birin yi. A yi a fala, a naxa, “Heburune xa a me!”

⁴ Isirayila birin yi a me a Səli bata fu Filisitine gali malanden ma, a yi rajaxu Filisitine ma alo se kunxin xirina. Nayi, muxune birin yi maxili, e yi malan Səli fema Giligali yi.

⁵ Filisitine fan yi e malan Isirayila yenge xinla ma. Yenge so wontoro wuli saxan yi e yii e nun soo ragi wuli sennin, e nun sofaan naxanye yi wuya alo mejensinna naxan baan de. E fa e malan Mikimasi yi, Beti-Aweni sogeteden binni.

⁶ Isirayila xemene to a to a e bata yigbeten, e nun feene bata xodox e ganla ma, muxune yi siga e luxunje faranne ra, e nun fotonne yi, e nun geme longonne nun yinle ra, e nun ige ramaradene yi.

⁷ Heburuna ndee fan yi Yuruden baani gidima siga Gadi nun Galadi yamanani. Səli mən yi Giligali yi, sofaan naxanye birin yi a fox ra ne yi xuruxurunma gaxuni.

⁸ A yi Samuyeli mam_ε xii solofera, han a waxatin naxan falaxi. Koni Samuyeli mi fa Giligali yi. Yamaan yi e makuya fələ a ra, e xuya ayi.

Səli a kalana

⁹ Nayi, Səli yi a fala, a naxa, “Ε fa saraxa gan dixin na e nun bəjəe xunbeli saraxane.” A yi saraxa gan dixin ba.

¹⁰ A yi yelinma na saraxan bε waxatin naxan yi, Samuyeli yi fa. Səli yi siga a ralandeni alogo a xa a xəntən.

¹¹ Samuyeli yi a fala, a naxa, “I nanse ligaxi?” Səli yi a yabi, a naxa, “N na a toxi nən a yamana e masigama n na, e nun i fan mi faxi en lanma waxatin ma, Filisitine fan bata yi malan Mikimasi yi,

¹² nanara n yi mirixi, n naxa, ‘Filisitine fama nən n xili ma Giligali yi, n mən munma Alatala maxandi singen,’ na yi n karahan, n yətəen yi saraxan gan.”

¹³ Samuyeli yi a fala, a naxa, “I bata a liga alo xaxilitarena, i mi Alatalaa yamarin suxu, i ya Ala. Alatala yi a ligama nən nun i ya mangayaan yi lu Isirayila xun na habadan!

¹⁴ Koni iki, i ya mangayaan mi luma a ra. Alatala bata xəmena nde fen naxan bəjəe luxi alo a bəjəna, a yi a sugandi a yamaan yəeratiin na, bayo i mi Alatalaa yamarin suxi.”

¹⁵ Samuyeli yi keli Giligali yi a te Gibeya yi, Bunyamin yamanani. Yamaan naxan yi Səli fəxəra a ne tengə. Xəmə kəmə sennin jəxən yi na.

¹⁶ Səli a dii xəmen Yonatan nun yamaan naxan yi a fəxəra, ne yi dəxə Geba yi, Bunyamin bəxən ma. Filisitine yi malanxi Mikimasi yi.

¹⁷ Ganla dəxə saxan yi mini Filisitine sofane malandeni alogo e xa yəngən so. Gali keden yi siga Ofara binni Suwali yamanani.

¹⁸ Ganla boden yi siga Beti-Xoron binni. A saxanden yi siga yamanan danna binna ra Seboyin lanbanna xunna ra, tonbon yiren dəxən.

¹⁹ Na waxatini, xabun mi yi toma Isirayila bəxə yo ma, bayo Filisitine bata yi a fala, e naxa, “Heburu kaane nama silanfanna nun tanban nafala.”*

²⁰ Isirayila kaan birin yi sigama Filisiti xabun nan fəma a jinge kenna dəni təndeni hanma kenna hanma bunbina, hanma bundena.

²¹ E yi gbeti gbanan keden nan fima jinge kenna dəni tən feen na, e nun kenna. Koni a tagiin nan yi fima jama malan sena fe ra hanma bunbina hanma jinge gbəngbən wurena.

²² Nanara, yəngə so ləxəni, silanfanna nun tanban mi yi Səli nun Yonatan ma sofane yii. Fə mangan nun a diina.

²³ Filisiti gali keden yi sa Mikimasi kiraan suxu geya longonna ra.

14

Yonatan yi Filisitine yəngə

¹ Ləxəna nde, Səli a diin Yonatan yi a fala a yəngəso seene maxali banxulanna xa, a naxa, “Fa en gidi han Filisitine gali malandeni bode fəxəni.” Koni Yonatan mi a baba rakolon.

² Səli yi Gibeya danna ra girenada wudin bun ma Migiron yi. Sofa kəmə sennin yi a fəma.

* **13:19: Silanfanna:** Sofane yəngəso dəgəmana.

³ Saraxarali domaan yi Axiya nan yii na yi, Ikabodi tada Axituba a dii xemena. Finexasi nan Axituba sətə. Heli, Alatalaa saraxaralina Silo yi, na nan Finexasi sətə. Muxu yo mi yi a kolon a Yonatan bata mini.

⁴ Yonatan yi minima geya longonna nan na alogo a xa Filisitine gali malanden masətə. Na kiraan yi minixi geya tintinxı firinne nan longori ra, na kedenna yi xili Bosesi, boden xili Senne.

⁵ Geya keden kəmen fəxəni Mikimasi binni, boden yiifari fəxəni Geba binni.

⁶ Yonatan yi a fala a yengə so se maxanla xa, a naxa, “Fa, en siga han Filisiti Ala kolontarene gali malanden. Waxatina nde Alatala en malima nən. Sese mi nəe Alatalaa marakisin yee rase, hali yama xurudin na a ra, hanma a gbeena.”

⁷ Yenge so se maxanla yi a yabi, a naxa, “I mirixi naxan ma, na ligi. Siga! N ni i fəxə ra. En birin xaxili keden.”

⁸ Yonatan naxa, “Awa, fa en siga han xeməni itoe dənaxan yi, e yi en to.

⁹ Xa e a fala en xa, e naxa, ‘E ti mənni han nxu yi ε ralan,’ en tima nən mənni. En mi tema e fəma na yi.

¹⁰ Koni, xa e a fala en xa, e naxa, ‘E te nxu fəma,’ en tema nən, bayo na findima taxamasenna nan na a Alatala bata e so en yii.”

¹¹ E yi e yita Filisitine ra. Filisitine yi a fala, e naxa, “I yeeñ ti! Heburune bata mini fələ yinle ra e luxunxi dənaxanye yi.”

¹² E yi Yonatan nun a walikəen xili, e naxa, “E te nxu fəma, nxu xa fena nde yita ε ra.” Yonatan yi a

fala a y^ɛng^ɛ so se maxanla xa, a naxa, “Te n f^ɔx^ɔ ra, bayo Alatala bata e so Isirayila yii.”

¹³ Yonatan yi te a yiine kafue a sanne ma, a y^ɛng^ɛ so se maxanla biraxi a f^ɔx^ɔ ra. Yonatan yi lu Filisitine rabire a bun ma, a y^ɛng^ɛ so se maxanla yi e faxa.

¹⁴ Na y^ɛng^ɛ singeni Yonatan nun a y^ɛng^ɛ so se maxanla yi Filisiti muxu m^əχ^əj^əe j^əχ^ənd^ən faxa yire kedenni.

¹⁵ Gaxun yi so ganli. Naxan yo yi x^ɛɛne ma e nun ganla birin, naxan yo yi gali malande gb^ɛt^ɛ yi, e nun naxanye yi minixi y^ɛng^ɛsodeni, gaxun yi ne birin suxu. B^əx^ən yi xuruxurun. Na yi findi gaxun na fata Ala ra.

¹⁶ S^əli a kantan muxun naxanye yi Gibeya yi, Bunyamin b^əx^əni, ne yi ganla to xuy^ɛ ayi yiren birin yi.

¹⁷ S^əli yi a fala a sofane xa, a naxa, “E sofane maxili, a xa kolon naxan kelixi en y^ɛ. ” E yi a kolon a Yonatan nun a y^ɛng^ɛ so se maxanla nan mi yi e y^ɛ.

¹⁸ S^əli yi a fala Axiya xa, a naxa, “Alaa Kankiraan nafa.” Bayo na waxatini a yi Isirayila kaane nan yii.

¹⁹ S^əli yi falan tima saraxaraliin xa waxatin naxan yi, s^ənx^ə s^ənx^ən m^ən yi gboma ayi Filisitine malanden. S^əli yi a fala saraxaraliin xa, a naxa, “A lu na.”

²⁰ Nayi, ganla naxan birin yi S^əli f^ɔx^ɔ ra, ne yi malan e mini y^ɛng^ɛ sodeni. E yi a li Filisitine yi e bode y^ɛng^ɛma s^ənx^ə s^ənx^ə gbeen.

²¹ Heburu naxanye yi Filisitine bun ma a singeni, naxanye yi basanxi e ra e gali malanden, ne

yi sa Isirayila fari Səli nun Yonatan mabinni.

²² Isirayila kaan naxanye birin yi luxunxi Efírami geyane yi, ne yi a me a Filisitine e gima, e fan yi lu e kedε, e yi e yεngε.

²³ Alatala yi Isirayila rakisi na ləxəni, yεngεn yi siga han Beti-Aweni.

Səli a xaxilitareya kələna

²⁴ Isirayila kaane tərə nən na ləxəni bayo Səli bata yi tənni ito fala yamaan xa, a naxa, “Dangan na kanna xa xəmən naxan na donseen don benun ninbanna, benun n yi n gbeen nəxən yaxune ra.” Nanara, muxu yo munma yi donseen don ganli.

²⁵ E birin yi fətənnna li, kumin yi bəxənma dənaxan yi.

²⁶ E soxin fətənni, sofane yi kumin to minε, koni muxu yo mi se raso a dε, bayo e birin yi gaxuxi dangan yee ra.

²⁷ Yonatan mi yi a kolon a baba bata yi a kələ yamaan xa. Nanara, dunganna naxan yi a yii, a na xunna rasiga, a yi a dəten kumi dəngbəni, a a don. Nayi, a yee yi xən səgε.

²⁸ Sofana nde yi a fala a xa, a naxa, “I baba ganla rakələxi nən ki fajı, a naxa, ‘Xa muxuna nde donseen don to, dangan na kanna xa.’ Nanara, sofane birin xadanxi.”

²⁹ Yonatan naxa, “N baba yamaan tərəma. A mato n fangan sətəxi kii naxan yi xabu n kumini ito don.

³⁰ Xa sofane birin yi donseen donma to, e naxan tongoxi e yaxune konni, en yi Filisitine nəma nən dangu ito ra!”

³¹ E Filisitine nə na ləxəni keli Mikimasi siga han Ayalən yi. Yamaan yi xadanxi han!

³² E yi e yaxune yii seene tongo, e xuruseene tongo e nun jingene nun jinge diine. E e faxa bɔxəni, yamaan yi e nun wunla don.

³³ E yi a rali Səli ma e naxa, “A mato yamana Alatala yulubin tongoma, e suben nun a wunla don.” Səli naxa, “Ε bata yanfan ti! Ε gəmə gbeen makutukutu n mabinni iki sa!”

³⁴ A mən yi a fala, a naxa, “Ε xuya ayi yamani, ε a fala e xa, a birin xa fa a jingen na xanamu a yεχεεna, a yi a faxa be. Na xanbi ra, ε yi e don alogo ε nama Alatala yulubin tongε, ε suben nun a wunla don.” Kœen na, birin yi fa a jingen na alogo a xa a faxa mənni.

³⁵ Səli yi saraxa ganden nafala Alatala xa. Na findi saraxa gande singen nan na a naxan nafala Alatala xa.

³⁶ Səli yi a fala, a naxa, “En godo Filisitine fəxɔ̄ ra to kœen na, en sa e yεngε han xətənni. Keden nama lu a nii ra.” E yi a yabi, e naxa, “Naxan nafan i ma, na liga.” Koni, saraxaraliin naxa, “En na Ala maxɔdin be.”

³⁷ Səli yi Ala maxɔdin, a naxa, “N xa godo Filisitine fəxɔ̄ ra ba? I e soma Isirayila yii ba?” Koni na ləxɔni a mi a yabi.

³⁸ Nanara, Səli naxa, “Ε fa be, ganla yεεratine birin. En xa a kolon yulubin naxan ligaxi to.

³⁹ N bata n kələ habadan Alatala yi, Isirayila Rakisimana, hali xa n ma diin Yonatan nan a xunna ra, a faxama nən.” Muxu yo mi a yabi yamaan yε.

⁴⁰ A yi a fala Isirayila birin xa, a naxa, “Ε dangu fəxɔ̄ kedenni, n tan nun n ma dii Yonatan xa lu fəxɔ̄ kedenni.” Yamaan yi a fala Səli xa, e naxa, “Naxan

nafan i ma, na liga.”

⁴¹ Səli yi a fala Alatala xa, Isirayilaa Ala, a naxa, “Nəndin yita n na.” Masənseṇna yi Yonatan nun Səli suxu, yamaan yi ba a yε.*

⁴² Səli naxa, “E masənseṇna ti nxu nun ma diin tagi.” Yonatan yi suxu.

⁴³ Səli yi a fala Yonatan xa, a naxa, “A fala n xa i naxan ligaxi.” Yonatan yi a yabi, a naxa, “N kumi siyadi nan tongoxi n ma dunganna jøeεn na, n na don. Fø n xa faxa?”

⁴⁴ Səli naxa, “Ala xa tɔrɔ jaxin sa n ma xa i mi faxa, Yonatan.”

⁴⁵ Koni sofane yi a fala Səli xa, e naxa, “Yonatan lan a xa faxa ba? A tan xa mi a ra, naxan Isirayila rakisi gbeen ti? A mi faxε mumε! Nxu bata nxu kələ habadan Alatala yi, hali a xunsexe kedenna, a mi bire bəxəni, bayo Ala nan a mali a xa nəən sətə to!” Nayi, sofane yi Yonatan xunba, a mi faxa.

⁴⁶ Səli yi xətə Filisitine fəxə ra, ne yi xətə e konni.

⁴⁷ Səli to mangayaan tongo Isirayila yi, a yi e yaxune yεngε a rabilinni, Moyaba nun Amonine nun Edən nun Soba mangane, e nun Filisitine. A na yi a yεε rafindi dənaxan ma, a yi nəən sətəma nən na ma.

⁴⁸ Ləxəna nde, a yi keli a sənbə gbeeni, a yi Amaləkine nə, a Isirayila xunba ne yii, naxanye yi a kalama.

⁴⁹ Səli a dii xəməne nan itoe ra: Yonatan nun Yisiwi nun Maliki-Suwa. A dii təmə singen xili Merabi, a bolokadaan xili Mikali.

* **14:41: Yurima nun Tumin masənseṇ** ti seene fe səbəxi Xərəyaan 28.30 kui. Saraxaraline yi masənseṇna tima ne nan na alogo e xa Ala sagoon kolon.

50 Səli a naxanla yi xili nən Axinowami, Axi-maasi a dii təməna. A sofa kuntigin yi xili nən Abineri, Səli səxə Neri a dii xəməna.

51 Kisu, Səli baba, e nun Neri, Abineri baba, Abiyeli a diin nan yi ne ra.

52 Yəngə naxin keli nən Filisitine xili ma Səli a mangayaan ɲee-ne birin yi. Nanara, a nəma fa sənbəmaan to hanma wəkilədena, a bata a raso a ganli.

15

Isirayila yi Amalékine yəngə

1 Samuyeli yi a fala Səli xa, a naxa, “Alatala n tan nan xəxi i xunna masusandeni i sugandi xinla ma alo mangana Isirayila xun na, a yamana. Awa, i tuli mati Alatalaa falan na.

2 Alatala Sənbən Birin Kanna ito nan falaxi, a naxa, ‘Amalékine to kiraan bolon Isirayila kaane yee ra e yi minima Misiran yamanani waxatin naxan yi, n mi ɲinanxi na feen xən ma mumə!

3 Awa iki, sa Amalékine yəngə, e gbeen seen naxanye birin na, i yi ne kala fefe! I nama kininkinin, niimaseene birin faxa, xəməne nun naxanle, dii ɲərəne nun dii futene, ɲingene nun yəxəeñe, ɲəgəməne nun sofanle.’”

4 Səli yi ganla maxili, a e təngə Telayimi yi. So-faan san masiga tiin muxu wuli kəmə firin yi na e nun Yuda xəmə wuli fu.

5 Səli yi siga han Amaléki taani, a yi yəngəni tən lanbanni.

6 A yi a fala Kenine xa, a naxa, “E ε masiga, ε keli Amalékine yε, alogo n nama ε raxəri e xən. Bayo ε hinan nən Isirayila kaane ra, e to yi

minima Misiran yamanani.” Kenine yi e masiga Amalékine ra.

⁷ Səli yi Amalékine yengε keli Xawila yi han Suru, Misiran sogeteden binna.

⁸ A yi Agaga Amalékine mangan n̄en̄en̄ suxu, a yi a yamaan birin faxa silanfanna ra fefe!

⁹ Səli nun a ganla yi Agaga lu a nii ra e nun a xuruse sensenne nun n̄ingene nun yεxεεne nun n̄inge diine nun yεxεε diine nun sube fajine birin. E mi tin ne faxε. Koni, naxanye mi yi fan, t̄n̄o mi yi naxanye ra, e ne faxa.

¹⁰ Nayi, Alatala yi falan ti Samuyeli xa, a naxa,

¹¹ “N nimisaxi Səli dəxə feen na mangayani, bayo a bata a xun xanbi so n tan yi, a mi n ma falane ligama.” Samuyeli yi xələ, a xi Alatala maxandε kəεna ngaan na.

¹² Samuyeli yi keli xətən! A siga Səli ralandeni. E yi a fala a xa a Səli bata yi siga Karemele yi, alogo a xa sa xunnayeren ḡem̄en̄ dəxə a yεtε xa. A mən bata yi kiraan suxu a godo Giligali yi.

¹³ Samuyeli yi sa a li na yi. Səli naxa, “Alatala xa i baraka. N bata Alatalaa falane suxu.”

¹⁴ Samuyeli yi a fala, a naxa, “Nayi, yεxεε wuga xuiin mundun məma ito ra? Ningent mundun wuga xui ito ra?”

¹⁵ Səli yi yabin ti, a naxa, “Sofane nan faxi e ra sa keli Amalékine konni. E bata yεxεεn̄ nun n̄inge sensenne ba a yε alogo e xa ba saraxan na Alatala xa, i ya Ala. Koni nxu a dənxεne birin faxa n̄en̄.”

¹⁶ Samuyeli yi a fala Səli xa, a naxa, “A lu na kiini! N xa a fala i xa Alatala naxan falaxi n xa to kəεεn̄ na.” Səli yi a fala, a naxa, “A fala n xa.”

¹⁷ Samuyeli yi a fala, a naxa, “A singeni i yi i yete mirixi muxu xurin nan na, iki i bata findi Isirayila bɔnsɔnne mangan na. Alatala nan i masusanxi, i findi mangan na Isirayila xun na.

¹⁸ Anu, Alatala bata yi i xε fena nde ra, a naxa, ‘Sa Amalekine, yulubi kanne raxɔri fefe! Sa e yɛngɛ han i yi e ñan fefe!’

¹⁹ Nanfera i mi i tuli mati Alatalaa falan na? Nanfera i yɛngɛ yi seene tongo, i fe ñaxin ligia Alatala yetagi?”

²⁰ Sɔli yi Samuyeli yabi, a naxa, “N na Alatala xuiin name nɛn ki fají! N bira nɛn a kiraan fɔxɔ ra a naxan yita n na, n yi Amalekine raxɔri fefe! Fɔ Agaga, e mangana, n yi fa a ra be.

²¹ Koni, sofane bata yɛxɛne nun ñinge sensenne ba yɛngɛ yi seene yɛ, naxanye fan e ne ba se kala daxine yɛ, alogo e xa ba saraxan na Alatala xa, i ya Ala, Giligali yi be.”

²² Samuyeli yi a fala, a naxa, “Saraxa ganxine nun saraxane Alatala kɛnɛnje dangu a xuiin suxun na ba? Eñ-ëñ. Fala suxun dangu saraxane ra, yete magodon dangu konton turene ra.

²³ Awa, murutɛn fan findixi yulubin nan na alo yiimaton, matandin fan ñaxu alo susure batuna. Bayo i bata i mɛ Alatalaa falan na, a fan fa a mɛma i ra nɛn alo mangana.”

²⁴ Nayi, Sɔli yi a fala Samuyeli xa, a naxa, “N bata yulubin ligia! N bata Alatalaa falane matandi, e nun i ya falane. N gaxu nɛn yamaan yɛɛ ra, n yi a xuiin name.

²⁵ Iki n bata i mayandi, dija n yulubin ma, en birin xa xetɛ alogo n xa Alatala batu.”

²⁶ Samuyeli yi a fala a xa, a naxa, “N mi fa fama i fɔxɔ ra, bayo i bata i mε Alatalaa falan na, Alatala yi a mε i ra alo Isirayila mangana.”

²⁷ Samuyeli yi a firifiri alogo a xa siga, koni Søli yi a suxu a domaan lenben ma, a bɔ.

²⁸ Samuyeli yi a fala a xa, a naxa, “Alatala Isirayila mangayaan bama i yii na kiini to, a yi a so i ya muxuna nde yii, naxan dangu i tan na.

²⁹ Ala, Isirayila binyen naxan yi, a mi wule, a mi a miriyane maxetema, bayo adamadi mi a ra.”

³⁰ Søli mən yi a yabi, a naxa, “N bata yulubin liga! Koni yandi, binyen sa n ma, fonne nun Isirayila yamaan yetagɪ, en birin xa xetε n yi Alatala batu i ya Ala.”

³¹ Samuyeli nun Søli yi xetε e bode xən, Søli yi Alatala batu.

³² Samuyeli yi a fala, a naxa, “E fa Agaga ra n xa, Amalekine mangana.” Agaga yi a maso a binni sewani, a yi a falama a yetε ma, “Saya xəlen bata jan yati!”

³³ Koni Samuyeli yi a fala a xa, a naxa, “I ya silanfanna bata yi diine ba naxanle yii. Na kiini i nga a diin bama nən a yii.” Samuyeli yi Agaga yisegε sege Alatala yetagɪ Giligali yi.

³⁴ Samuyeli yi xetε Rama yi, Søli yi xetε a konni Gibeya yi.

³⁵ Samuyeli mi fa Søli to han a faxa, bayo a yi sunuxi a fe ra. Alatala yi nimisa Søli sugandi feen na mangan na Isirayila xun na.

16

Ala yi Dawuda sugandi

¹ Alatala yi a fala Samuyeli xa, a naxa, “Han waxatin mundun yi i luye sunuxi Søli a fe ra? N tan yεtεen bata n mε a ra alo mangana Isirayila xun na. I ya ture sa fenna rafe, n bata i rasiga Yese konni, Bεtεlεmi kaana. N bata mangana nde sugandi a dii xεmεne yε.”

² Samuyeli yi a fala, a naxa, “N sigama di? Søli a feen mema nεn, a yi n faxa.” Alatala yi a fala, a naxa, “Ninge gilena nde xali i yii, i yi a fala, i naxa, ‘N faxi saraxa baden nin Alatala xa.’

³ Yese xili saraxa bani, n na a yite i ra i lan i xa naxan liga. N na naxan yita i ra, i yi na kanna masusan a sugandi feen na mangan na.”

⁴ Alatala naxan fala, Samuyeli yi na liga a siga Bεtεlεmi yi. Taan fonne birin yi fa a ralandeni e xuruxurunma gaxuni. E a maxødin, e naxa, “I faxi fe fajin nan na ba?”

⁵ A yi a fala, a naxa, “On, herin na a ra. N faxi saraxa baden nin Alatala xa. ε ε rasarijan, ε fa n fεma saraxa badeni. A yi Yese fan nun a diine rasarijan a e xili saraxa bani.”

⁶ Ne fa waxatin naxan yi, Samuyeli to Eliyabi to, a yi a miri, a naxa, “Alatala a tan nan sugandixi yati!”

⁷ Koni Alatala yi a fala Samuyeli xa, a naxa, “I nama i miri a tofanna ma hanma a kuyana, bayo n mi a tan sugandixi. Alatala mi feene yatεma adamadiine naxanye yatεxi. Adamadiine a yetagin nan matoma, koni Alatala muxun bøjen nan matoma.”

⁸ Yese yi Abinadabo xili a a radangu Samuyeli yetagi. Samuyeli yi a fala, a naxa, “Alatala mi ito sugandixi.”

⁹ Yese yi Sama radangu. Samuyeli yi a fala, a naxa, “Alatala mi ito fan sugandixi.”

¹⁰ Yese a dii soloferene radangu Samuyeli yetagi, koni Samuyeli naxa, “Alatala mi itoe sese sugandixi.”

¹¹ Samuyeli mən yi Yese maxədin, a naxa, “Banxulanna se mi fa be?” Yese yi a yabi, a naxa, “Xurimaan nan luxi, koni a sa xuruse rabadeni.” Nayi, Samuyeli yi a fala Səli xa, a naxa, “Axa sa fen, en mi donse donna fələma a xanbi.”

¹² Yese yi muxuna nde xε, a sa fa a ra. A fatin yi gbeeli, a yetagin yi rayabu, a ti kiin yi fan. Alatala yi a fala Samuyeli xa, a naxa, “Keli, i yi a masusan a sugandi feen na, bayo a tan na a ra.”

¹³ Samuyeli yi ture sa fenna tongo a Dawuda xunna masusan a tadane tagi. Fəlo na ləxəni, Alatalaa Nii Sarıjanxin yi godo Dawuda ma sənbəni. Samuyeli yi keli, a siga Rama yi.

Dawuda yi wali Səli xa

¹⁴ Alatalaa Nii Sarıjanxin bata yi mini Səli yi, yinna jaxin yi lu a tərəf fata Alatala ra.

¹⁵ Səli a walikəne yi a fala a xa, e naxa, “Ninan jaxin nan i tərəma keli Ala ma.

¹⁶ Nxu kanna xa falan ti. I ya walikəne i sagoni. Nxu xəməna nde fenjənə naxan fatan kondenna maxə. Ninan jaxin na so i yi keli Ala ma, maxaseen yi maxa, na yi i bəjənə nafan i ma.”

¹⁷ Səli yi yabin ti, a naxa, “Awa, ε maxase maxa fajina nde fen n xa, ε yi fa a ra.”

¹⁸ Walikə keden yi a fala, a naxa, “N bata Yese Betəleemi kaana dii xəmə keden to naxan fatan

kondenna maxε. Sofa kεndεn na a ra, a wεkilε han!
A falan tima ki fajni, a mɔn tofan. Alatala a xɔn.”

¹⁹ Sɔli yi xεrane rasiga a faladeni Yese xa, a naxa, “I ya dii xεmεn Dawuda rafa n ma naxan xuruseene fɔxɔ ra.”

²⁰ Yese yi sofali keden tongo, a burun nate a fari, e nun manpa kundi keden nun sii keden, a yi e birin so Dawuda yii Sɔli xa.

²¹ Dawuda yi fa a ti Sɔli yεtagi, a rafan a ma han a findi a yεngε so se maxanla nde ra.

²² Sɔli yi xεraan nasiga Yese ma, a naxa, “Tin, i xa Dawuda lu n yii, bayo a rafan n ma.”

²³ Nayi, yinnan na yi so Sɔli yi keli Ala ma waxatin naxan yi, Dawuda yi kondenna tongoma nεn a a maxa. Na yi Sɔli mafisama nεn, a dundu, yinna naxin yi mini ayi.

17

Filisitine yi keli Isirayila xili ma

¹ Filisitine yi e ganle malan yεngε so xinla ma. E yi e malan Soko yi, naxan Yuda bɔxɔn ma. E yi e ganla malan Soko nun Aseka tagi, Efesi-Damimi yi.

² Sɔli nun Isirayila muxune fan yi e ganla malan Ela lanbanni. E yi e ganla ti Filisitine yεngε xinla ma.

³ Filisitine yi tixi geyaan fari fɔxɔ kedenni, Isirayila kaane fan geyaan fari fɔxɔ kedenni. Lanbanna yi e tagi.

⁴ Fala ralina nde yi mini Filisitine yε, a a maso gali firinne tagi. A yi xili Goliyati, Gati kaan nan yi a ra. A yi kuya fɔ nɔngɔnna yε sennin nun yiin yε keden.

⁵ Sula kɔmɔtin yi soxi a xun na, sula domaan xali dixin yi a fatin kantanma naxan kilo tonge sennin liyε.

⁶ A sanne yi yε masansanxi sulan nan na. Sula silanfanna yi sɔtixi a fari.

⁷ A tanban fεen yi gbo alo gbindonna. Wuren naxan yi na jnɔe ra, a kilo soloferε liyε. A yε masansan wure lefaan suxu muxun yi sigan tima a yεε ra.

⁸ A a xuini te, a falan nasiga Isirayila ganla ma, a naxa, “Nanfera ε tixi yεngε so xinla ma? Filisitina nde xa mi n tan na ba? ε tan, Sɔli a konyine xa mi ε ra ba? ε muxu keden yita naxan godε n yεngεdeni.

⁹ Xa a nɔ n bɔnbε a n faxa, nxu findi ε konyine ra. Xa n na a nɔ, n yi a faxa, ε findi nxɔ konyine ra, ε wali nxu xa.”

¹⁰ Filisiti xεmεn mɔn yi a fala, a naxa, “N bata na xinla rasiga Isirayila ganle ma. Xεmε keden xa mini, alogo nxu xa nxu bode yεngε.”

¹¹ Sɔli nun Isirayila kaane birin yi Filisiti xεmεna falane mε, gaxu gbeen yi e suxu.

Dawuda yi Goliyatifaxa

¹² Yese Efarata bɔnsɔnna dii xεmεn nan yi Dawuda ra, naxan yi kelixi Bεtεlεmi taani Yuda bɔxɔn ma. Dii xεmε solomasɛxε yi Yese yii. Sɔli waxatini, Yese bata yi findi fonna ra yamaan yε.

¹³ Yese a dii xεmε singe saxanne bata yi siga Sɔli fɔxɔ ra yεngεni. A singen yi xili Eliyabi, a firinden xili Abinadabo, a saxanden xili Sama.

¹⁴ Dawuda nan yi xurimaan na. Fori saxanne yi Sɔli fɔxɔ ra.

¹⁵ Dawuda yi sigama Sɔli konni a mɔn yi xεtεma a babaa xuruseene rabadeni Bεtεlεmi yi.

16 Xii tonge naanin, xətənna nun j̄inbanna,
Goliyati Filisiti xəmən yi tima nən e yetagi.

17 Yese yi a fala a diin Dawuda xa, a naxa, “Donse
xəri bənbənla nun buru xun funi itoe tongo, i yi e
xali i tadane xən gali malanden.

18 I mən yi fəne kundi funi itoe sanba e sofa
kuntigin ma. I mən yi a mato xa i tadane kəndə,
i yi fa taxamasenna nde ra keli e ma.

19 E Səli fəma Ela lanbanni e nun Isirayila
xəməne birin Filisitine yəngədeni.”

20 Dawuda yi keli xətən xətən. A xuruseene taxu
xuruse kantanna nde ra, a a goronne tongo, a siga,
alo Yese a yamari kii naxan yi. A so gali malanden
waxatin naxan yi, a yi ganla li tixi yəngə so xinla
ma, e yəngə sənxəni tema.

21 Isirayila nun Filisitine yi e ganle ti yəngə so
xinla ma, kənənni

22 Dawuda yi a goronne taxu goron kantanna ra,
ganla yi tixi dənaxan yi a siga a giyə mənni. A to so,
a a tadane xəntən.

23 A yi fala tiini e ra waxatin naxan yi, Filisiti
sofaan Goliyati Gati kaan yi a mafa a ganla yəsə ra.
A mən yi a xuini te, a xətə a dari fe xinli ito ma.
Dawuda yi a məs.

24 Isirayila kaane birin yi e masiga e to Goliyati
to, bayo e yi gaxuxi a yəsə ra ki fajı.

25 Birin yi a falama, e naxa, “Ə bata xəməni ito to
gode? A godoma Isirayila xili feen nan ma. Naxan
na a faxa, mangan nafulu gbeen fiyə a ma nən.
A a dii təmən fi a ma futun na, a mudu fiin ba a
denbayaan xun ma Isirayila yi.”

26 Xəmən naxanye yi Dawuda fəma, a a fala ne
xa, a naxa, “Nanfe ligə na kanna xa naxan na Fil-

isitini ito faxa, a yagin ba Isirayila ma? Nde Filisiti Ala kolontareni ito ra naxan susuxi habadan Alaa ganle makonbe?”

²⁷ Yamaan yi xete falane ma, e naxa, “Ito nan ligama na kanna xa naxan na a faxa.”

²⁸ Eliyabi, a tadan forimaan to e nun sofane to batueε, a xolə Dawuda ma han! A yi a fala, a naxa, “Nanfera i faxi be? I ya xuruse kurudin taxuxi nde ra burunna ra? N ni i ya yete yigboon kolon, e nun i ya bɔjə naxiyana. I faxi yengeni gbeden nin.”

²⁹ Dawuda yi maxədinna ti, a naxa, “N nanse ligaxi a naxin na? N fala tiin nin gbansan!”

³⁰ A a xun xanbi so a tada yi a sofa gbete maxədin na kii kedenni. Yamaan yi a yabi alo a singena.

³¹ E na falane me Dawuda ra waxatin naxan yi e sa ne dəntege Səli xa. Səli yi a xili.

³² Dawuda yi a fala Səli xa, a naxa, “Muxu yo nama yigitege Filisitini ito a fe ra. N tan, i ya walikəen sigama nen a yengedeni.”

³³ Səli yi Dawuda yabi, a naxa, “I mi nəe Filisitini ito yengeε, bayo banxulan jəren ni i ra, koni a tan, yenge soon na a ra xabu a dii jəreña.”

³⁴ Dawuda yi a fala Səli xa, a naxa, “N tan, i ya walikəen yi n baba xuruseene nan nabama. Xa yatana hanma narina nde yi fa, a yexəen keden suxu,

³⁵ n yi n gima a foxo ra nen, n yi a bənbo, n yexəen ba a de ra. Xa a fa n xili ma, n yi a sxuma nen a xabene ma, n na a bənbo, a faxa.

³⁶ I ya walikəen yi yatan nun narin faxama na kii nin, awa n Filisiti Ala kolontareni ito ligama na kiini nen. Amasotə, a bata habadan Alaa ganle makonbi.

³⁷ Alatala naxan n natangaxi yatan nun þarin yii xanle ma, na mən n bε Filisitini ito yii nən.” Nayi, Səli yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Siga, Alatala xa lu i xən.”

³⁸ Səli yi Dawuda maxidi a yεtεna a dugine yi, a a maxidi a makantan domani, a sula kəmətin so a xun na.

³⁹ Dawuda yi Səli a silanfanna singan a tagi xidin na a dugine fari. A yi keli a xa siga. Koni a mi yi darixi e ra. A yi a fala, a naxa, “N mi nəε ito birin nasiga tiyε, n munma fatan singe.” Dawuda yi e ba a ma.

⁴⁰ A dunganna suxu a yii, a gεmε malaxunxin suulun sugandi xuden dε. A e sa a yεxεε raba sagbaan kui. A lantanna a yii, a siga Filisiti sofaan xili ma.

⁴¹ Filisiti sofaan yi a maso Dawuda ra ndedi ndedi, a yε masansan wure lefana maxanla fan yi sigama a yεε ra.

⁴² A Dawuda mato, a yi a kolon a banxulan þərən nan mən yi Dawuda ra, a fatin yi gbeeli, a yεtagin yi tofan. Goliyati yi a rajnaxu.

⁴³ Filisiti sofaan yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Baredin nan n na ba? I to fama n xili ma ε nun dunganna?” A yi a danga a susuren yi.

⁴⁴ A yi a fala, a naxa, “Fa be! N ni i suben soma nən xəline nun subene yii!”

⁴⁵ Dawuda yi a fala Filisiti sofaan xa, a naxa, “I fama n xili ma silanfanna nun tanban nun xanla nan na i yii, koni n tan fama i xili ma Alatala Sənbən Birin Kanna nan xili yi, Isirayila ganle Ala, i naxan konbixi.

⁴⁶ To, Alatala i soma nən n yii, n yi i nə, n ni i xunna bolonþε a dε. To, n Filisitine ganla muxune

binbine soma nən xəline nun subene yii, dunuya
muxune birin yi a kolon a Ala Isirayila yii.

⁴⁷ Yamani ito birin yi a kolon a Alatala mi
marakisin timə silanfanna nun tanban barakani.
Amasətə, Alatala nan gbee yəngən na, a ε tan birin
soma nən nxu yii.”

⁴⁸ Goliyati yi lu fε Dawuda binni, Dawuda yi a
mafura, a a gi siga Filisiti sofaan nalandeni.

⁴⁹ Dawuda yi a yiin nagodo a sagbani, a gəmən
tongo, a a woli lantanna ra, a Filisiti sofaan gələn
a tigi ra. Gəmən yi so Filisiti sofaan tigini, a bira a
yətagin ma bəxəni.

⁵⁰ Na kiini, Dawuda yi Filisiti sofaan nəlantanna
nun gəmən na, a a faxa, silanfan mi yi a yii.

⁵¹ Dawuda yi a gi han Filisiti sofaan dəxən, a ti
na. A Filisiti sofana silanfanna botin a təəni, a yi a
faxa, a yi a xunna bolon a dε.

Filisitine to a to, a e yəngε so kuntigin bata faxa,
e yi e gi.

⁵² Isirayila nun Yuda sofane yi sənxəni te, e bira
e fəxə ra, e e kedi han Gati nun Ekiրən so dəen na.
Filisiti sofane binbine yi biraxi Saarayimi kiraan
xən han Gati nun Ekiরən.

⁵³ Isirayila kaane to xətə Filisitine fəxə ra, e e gali
malanden seene tongo.

⁵⁴ Dawuda yi Filisiti sofaan xunna tongo, a yi a
xali Yerusalən taani. A sa Filisiti sofana yəngε so
seene sa a bubuni.

⁵⁵ Səli Dawuda to sigε waxatin naxan yi Filisiti
sofaan nalandeni, a yi Abineri a gali xunna
maxədin, a naxa, “Abineri, nde a dii banxulan
nərən ni ito ra?” Abineri yi a yabi, a naxa, “N bata
n kələ i niini, mangana, n mi a kolon.”

⁵⁶ Mangan yi a fala, a naxa, “A ye fen, naxan ma dii banxulanni ito ra.”

⁵⁷ Dawuda keli xanbini Filisiti sofaan faxadeni, Abineri yi a tongo a siga a ra Søli yetagi. Filisiti sofaan xunna yi suxi Dawuda yii.

⁵⁸ Søli yi a fala a xa, a naxa, “Nde a dii i ra, banxulan jøræna?” Dawuda yi a yabi, a naxa, “I ya walikæen Yese a diin nan n na, Bætelæmi kaana.”

18

Yonatan nun Dawuda xøyiyana

¹ Søli yelin falan tiyε Dawuda xa waxatin naxan yi, Yonatan nun Dawuda yi findi xøyimane ra. Yonatan yi Dawuda xanu alo a yetena.

² Na løxøn yeteni Søli yi Dawuda makankan a fæma, a mi tin a siga a babaa banxini.

³ Yonatan yi layirin xidi e nun Dawuda tagi, bayo a bata yi a xanu alo a yetena.

⁴ Doma gbeen naxan yi a ma, a na ba, a a so Dawuda yii e nun a yenge so domana, e nun a silanfanna nun a xanla nun a tagi xidina.

⁵ Søli na yi Dawuda rasiga dædæ, a feen sənøyama nən. Søli yi tide matexin fi a ma yengesone xun na. Na yi rafan yamaan birin ma, hali Søli a kuntigine.

⁶ Ganla xetematøna, Dawuda to bata yelin Filisiti sofaan faxε, Isirayila taane birin jaxanle yi mini Manga Søli ralandeni, e sigin sama, e e bodonma tanban xuiin nun maxase gbætene xuiin na, e sənχøma sewani.

⁷ Naxanle yi e bode yabima jaxanni, e naxa, “Søli bata muxu wuli keden faxa, Dawuda tan wuli fu.”

8 Səli yi na feen famu kii ḥaxini a xələ kati! A yi a fala, a naxa, “E wuli fu nan soxi Dawuda yii, n tan wuli keden. A mi fa dasaxi sese ra fō mangayana.”

9 Səli yi Dawuda rajaxu, fələ na ləxən ma.

10 Na xətən bode, yinna ḥaxin yi so Səli yi keli Ala ma. A yi waliyiya falane ti a banxin tagini. Dawuda yi kondenna maxama a xa alo a dari fena, Səli a tanban yi a yii.

11 Səli yi a tanban woli, a naxa, “N Dawuda səxənma nən n na a səxənixin lu banxin kanke.” Koni Dawuda yi keli a bun ma dəxənja ma firin.

12 Səli yi gaxu Dawuda yee ra, bayo Alatala bata yi a rabejin a lu Dawuda xən.

13 Nanara, a yi Dawuda masiga a ra, a a findi sofa wuli fu kuntigin na. Dawuda yi lu sige yengene gali xunna ra.

14 Dawuda a feene birin yi sənəyama, bayo Alatala yi a xən.

15 Səli to a to a yi nəən sətəma tun, a gaxu a yee ra.

16 Koni Dawuda yi rafan Isirayila nun Yuda birin ma, bayo a tan nan yi tima e yee ra e yengene yi.

17 Səli yi a fala Dawuda xa, a naxa, “N ma dii təmə singen ni i ra, Merabi. N na a firma nən i ma futun na. Koni i wəkile han! I yi Alatala a yengene so.” Səli yi a miri, a naxa, “N mi n yiini tema a xili ma. Filisitine xa na ligi!”

18 Dawuda yi Səli yabi, a naxa, “Sese mi n tan na, sese mi n baba a bənsənna nun a denbayaan na Isirayila yi. Mangan xa findi n bitanna ra di?”

19 Səli a dii təmə Merabi fi waxatin to a li Dawuda ma, a yi fi Adiriyeli ma, Mehola kaana.

²⁰ Awa, Mikali, Səli a dii təməna, Dawuda yi rafan a ma. E to na fala Səli xa, na yi a kənən.

²¹ Səli yi a fala, a naxa, “N na a fima a ma nən, alogo a xa findi a suxu fərən na, alogo Filisitine xa a faxa.” Səli mən yi a fala Dawuda xa a firinden, a naxa, “I findima nən n bitanna ra to.”

²² Səli yi yamarini ito fi a walikəne ma, a naxa, “Ə falan ti Dawuda xa luxunni. Ə a fala a xa, ə naxa, ‘A mato i rafan mangan nun a kuntigine birin ma. Tin, i xa findi mangan bitanna ra.’ ”

²³ E yi na fala Dawuda xa. Koni Dawuda yi yabin ti, a naxa, “Ə tan yee ra yi fe xurin na a ra ba? N findi mangan bitanna ra? Setaren nan n tan na, tənə mi n na.”

²⁴ Səli a walikəne yi sa a yeba a xa Dawuda naxan falaxi.

²⁵ Səli yi e yabi, a naxa, “Ə falan ti Dawuda xa, ə naxa, ‘Mangan mako mi futu se ma, koni a xa sa Filisiti muxu kəmə banxulan a fa e kidin na, alogo a xa a gbeen jəxə a yaxune ra.’ ” Səli a kətəni, Dawuda yi faxama Filisitine barakan nin.

²⁶ Səli a walikəne yi sa na falane ti Dawuda xa. Dawuda yi wa a xən a xa findi mangan bitanna ra. Benun waxatin naxan falaxi,

²⁷ Dawuda yi keli e nun a fəxərabirane, a sa Filisiti xəmə kəmə firin faxa. Dawuda yi fa e banxulan kidine ra, a yi a bəreyaan dəfexin so mangan yii, alogo a xa findi mangan bitanna ra. Nayi, Səli yi a dii təmə Mikali fi a ma a naxanla ra.

²⁸ Səli to a to a Alatala Dawuda xən, Dawuda mən yi rafan a dii Mikali ma,

²⁹ Səli yi gaxu Dawuda yee ra dangu a fələn na. A yi findi a yaxun na a siin dənxən birin yi.

30 Na waxatini Filisitine kuntigine yi sigama yengeni Isirayila kaane xili ma. Ye yo ye, Dawuda yi nəən sətəma yengeni dangu Səli a kuntigin bonne ra. A xinla yi te.

19

Yonatan yi Dawuda xun mayəngε

1 Səli yi a fala a dii Yonatan nun a kuntigine birin xa a Dawuda xa faxa. Koni Dawuda yi rafan Yonatan ma han!

2 A yi a rakolon, a naxa, “N baba Səli wama i faxa feni. A liga i yeren ma tila xətənni. I luxunden fen, i yi lu na yi.

3 N minima nən nxu nun n baba. Nxu tima nən xəen ma i luxunma dənaxan yi. N ni i ya fe falama nən a xa. N na a kui feene kolon, n na a fala i xa.”

4 Yonatan yi Dawuda a fanna fala a baba Səli xa, a naxa, “I tan mangan na, i nama i ya walikəen Dawuda haken tongo, bayo a munma i hakə tongo. A yetəna a fajin nan ligaxi i xa han!”

5 Fayida a niin nan fi Filisiti sofaan Goliyati faxa feni. Na ləxəni, Alatala yi nə gbeen fi Isirayila birin ma, i yi a to, i səwa. Nanfera i haken ligə, i səntaren wunla ramini təŋəgəni, i Dawuda faxa fufafu?”

6 Səli yi Yonatan xuiin name, a kələ, a naxa, “N bata n kələ habadan Alatala yi, Dawuda mi faxama!”

7 Yonatan yi Dawuda xili, a na falane yeba a xa. A Dawuda xali Səli fəma, Dawuda mən yi lu a fəma alo a fələni.

8 Yəngən mən yi fələ. Dawuda yi siga Filisitine yəngədeni. A e nə fanga gbeen na, e e gi a yee ra.

⁹ Awa, yinna naxin yi so Səli yi keli Alatala ma. A yi a konni, a tanban suxi a yii. Dawuda yi konden maxani.

¹⁰ Səli yi kata Dawuda səxən feen na a tanban na, alogo a xa a səxənxin lu banxin kanke, koni Dawuda yi a masiga, tanban yi səti banxin kanke. Dawuda yi a gi na kəeən na.

¹¹ Səli yi sofane rasiga Dawuda a banxin nabilindeni alogo a xa faxa xətənni. Koni Dawuda a naxanla Mikali yi a rakolon a a fala a xa, a naxa, “Xa i mi i yətə rakisi kəeni ito ra, xətənni i faxama nən.”

¹² A yi a ramini banxin foye soden na. Dawuda yi a gi. A a səlon na kii nin.

¹³ Na xanbi ra, Mikali yi suxurena nde tongo a a sa Dawuda a saden ma. A sii kidin sa a xun sade ra, a a sade dugin sa a ma.

¹⁴ Səli a xərane fa waxatin naxan yi Dawuda suxudeni, Mikali yi a fala e xa, a naxa, “A mi yalan.”

¹⁵ Səli mən yi e rasiga a firindeni. A a fala e xa, a naxa, “Ə fa a ra n xən a furema saden ma, alogo n xa a faxa.”

¹⁶ Xərane mən yi xətə, e fa suxuren to saden ma, siin kidin nan yi saden xunna ra.

¹⁷ Səli yi a fala Mikali xa, a naxa, “Nanfera i n yanfaxi na kiini, i yi n yaxun lu a siga?” Mikali yi Səli yabi, a naxa, “A a fala n xa nən, a naxa, ‘Tin n xa siga, hanma n ni i faxa.’ ”

¹⁸ Dawuda yi nə a giyə, a siga Samuyeli konni Rama yi. Səli naxan birin ligə a ra a na yəba a xa. Nayi, e birin yi siga e sa dəxə Nayoti yi.

¹⁹ E yi a d_ent_eg_e S_oli xa a Dawuda Nayoti yi Rama d_ex_ən.

²⁰ S_oli yi sofane rasiga a suxudeni. Koni, ne to nabi ganla nde li nabiya fala tiini, Samuyeli yi tixi e y_{ee} ra, Alaa Nii Sarjanxin yi godo S_oli a x_{er}ane ma, e fan yi nabiya falane ti f_əl_ə.

²¹ Na yi fala S_oli xa, a sofa gb_et_eye rasiga. Ne fan yi waliyiyaan f_əl_ə. A m_ən yi sofane x_ε a saxandeni, ne fan yi waliyiyaan f_əl_ə.

²² D_ənx_ən na, S_oli y_{et}teen yi siga Rama yi. A Seku ige ramaraden li, a max_ədinna ti, a naxa, “Samuyeli nun Dawuda minen yi?” E a yabi, e naxa, “E Nayoti yi Rama d_ex_ən.”

²³ S_oli yi siga Nayoti binni Rama yi. Koni, Alaa Nii Sarjanxin yi fa a fan ma, S_oli yi siga nabiya falane tiy_ε han a so Nayoti yi.

²⁴ A yi a dugine ba, a nabiya falane ti Samuyeli y_{et}agi. A ragenla yi lu saxi yanyin nun k_əena ngaan na. Nanara, yamaan naxa, “S_oli fan bata findi nabiin na ba?”

20

Yonatan nun Dawuda

¹ Dawuda yi keli Nayoti yi Rama d_ex_ən a sa Yonatan li. A a max_ədin, a naxa, “N nanfe ligaxi hanma n hak_ən mundun ligaxi, hanma n yulubin mundun tongoxi i baba ma? Nanfera a wama n faxa feni?”

² Yonatan yi a yabi, a naxa, “A makuya na ra! I mi faxama! N baba mi fefe ligama a mi naxan falama n xa singen. Nanfera a ito luxunje n ma? Na mi a ra!”

³ Dawuda yi a kələ, a naxa, “I baba a kolon ki fani, a n bata rafan i ma. A a mirima iki, a naxa, ‘Yonatan nama ito kolon, a a tərəma nən.’ Koni n bata n kələ habadan Alatala yi e nun i tan yi, a luxi ndedi n faxa.”

⁴ Yonatan yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Naxan xəli i ma n na ligə i xa.”

⁵ Dawuda yi a yabi, a naxa, “Tila, Kike Nənən naxajanxan na a ra. A yi daxa n xa dəxə mangan fəma nxu yi nxu dəge nxu bode xən. Koni, a lu n xa siga, n yi n luxun xəen ma han tila buda jinbanna ra.

⁶ Xa i baba a kolon a n mi be, i yi a fala, i naxa, ‘Dawuda n mayandixi nən a n xa tin a xa siga a taani Bətələmi yi, bayo nən saraxan nan sa bama a xabilan birin xa na yi.’

⁷ Xa a fala, a naxa, ‘Na lanxi,’ nayi i ya walikəen natangaxi. Koni xa a mənə, i xa a kolon a a waxi n tərə feen nin.

⁸ I ya hinanna yita i ya walikəen na, bayo i bata layiri xidi n xa Alatala yetagi. Xa n bata findi hakə kanna ra, i tan yətəen xa n faxa. Nanfera i n xalima han i baba fəma?”

⁹ Yonatan yi a yabi, a naxa, “Na mi ligə mumə! Xa n yi la a ra a n baba bata a jənige a xa i faxa, n na a falama nən i xa.”

¹⁰ Dawuda yi a fala Yonatan xa, a naxa, “Nde n nakolonma xa i baba yabi jaxin so i yii?”

¹¹ Yonatan yi a fala, a naxa, “Fa be. En siga xəen ma.” E mini, e siga e bode xən.

¹² Yonatan yi a fala Dawuda xa, a naxa, “N bata Alatala, Isirayilaa Ala findi n seren na, waxatini ito yi, tila buda n nan n baba kui feene kolonma

nən. Xa i mən nafan a ma, n tan nan na falama i xa.

¹³ Koni xa n baba wama i tərə feni, Alatala xa tərəya naxin sa n ma xa n mi a fala i xa, n yi i rasiga bəjəe xunbenli. Alatala xa lu i xən alo a lu n baba xən kii naxan yi.

¹⁴ Koni i tan xa Alatalaa hinanna yita n na n siin birin yi, alogo n nama faxa.

¹⁵ I ya hinanna nama dan n bənsənna xa habadan, hali Alatala na i yaxune birin nən bəxə xənna fari.”

¹⁶ Nayi, Dawuda nun Yonatan yi layirin xidi, a naxa, “Alatala xa Dawuda gbeen nəxə a yaxune ra.”

¹⁷ Yonatan mən yi Dawuda rakələ a xanuntenyana fe ra bayo a yi a xanuxi alo a yətəen niina.

¹⁸ Yonatan yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Tila, Kike Nənən paxanaxan na a ra. E a kolonma nən a i mi be, bayo i dəxədeni gelima nən.

¹⁹ Tila buda jinbanna ra, i sigama nən han i sa i luxun dənaxan yi bode ləxəni i yi n legeden Eseli gəmən fəma.

²⁰ N xalimakuli saxan wolima nən gəmən dəxən alo n seen nan matinxinma.

²¹ N banxulanna nde rasigama nən, n yi a fala a xa, n naxa, ‘Sa xalimakunle tongo.’ Xa n na a fala a xa, n naxa, ‘Xalimakunle i bun ma be binni, e tongo!’ Nayi, i fa, amasətə bəjəe xunbenla i xa, fefe mi ligama i ra, n bata n kələ habadan Alatala yi.

²² Koni xa n na a fala banxulanna xa, n naxa, ‘A mato, xalimakunle makuya pon,’ nayi siga, bayo Alatala bata i rasiga.

²³ I nama jinan na feen xən de en naxan falaxi, Alatala nan seren na i tan nun n tan tagi han

habadan!”

²⁴ Nayi, Dawuda yi siga a luxundeni burunna ra. Kike Nənen ɲaxajaxan yi a li, mangan yi dəxə a dəgedeni

²⁵ alo mangan dari fena, a yi dəxə gbeden ma naxan xun xanbi soxi banxini, Yonatan yətagi. Abineri yi dəxə a dəxən, koni Dawuda dəxəden yi gelixi.

²⁶ Na ləxəni Səli mi sese fala, bayo a yi a miri, a naxa, “Dawuda mi nəxi fe fata sarijantareya fena nde ra. Sarijantareyaan nan finde a ra.”

²⁷ Koni na xətən bode, kiken xii firinden na, Dawuda dəxəden mən yi gelixi. Səli yi Yonatan maxədin, a naxa, “Nanfera Dawuda mi faxi a dəgedeni to nun xoro yi, Yese a diina?”

²⁸ Yonatan yi Səli yabi, a naxa, “Dawuda n mayandixi nən a xa siga Bəteləmi yi.

²⁹ A a falaxi nən, a naxa, ‘Yandi, a lu n xa siga, bayo n xabilan saraxa baani taani. N tada bata n xili na yi. Xa də fanna nan en tagi, a lu n xa sa n tadane to.’ Nanara, a mi faxi mangana a donse dondeni.”

³⁰ Nayi, Səli bəjnən yi te Yonatan xili ma. A yi a fala a xa, a naxa, “Dii kalaxi murutəxina! N na a kolon a i xəyin nan Yese a dii xəmən na! I yagima nən, i nga fan yi yagi naxan i barixi.

³¹ Amasətə fanni Yese a dii xəməni ito a nii ra, i ya fe mi sabatə, i mən mi nəe finde mangan na! Awa iki, i xa muxune xə, e xa sa fa a ra n xən, amasətə a faxa daxin na a ra!”

³² Yonatan yi Səli yabi, a naxa, “A xa faxa nanfera? A nanfe ligaxi?”

³³ Səli yi a tanban woli a xili ma alogo a xa a faxa.

Nayi, Yonatan yi a kolon, fa fala a baba yi wama Dawuda faxa feni.

³⁴ A xələxi gbeen yi keli tabanla ra, a mi donse don na kiken xii firinden, bayo a yi sunuxi Dawudaa fe ra, a baba naxan nayarabi.

³⁵ Na xətən bode, Yonatan yi siga xəen ma e nun Dawuda lanxi dənaxan ma. Banxulanna nde yi biraxi a fəxə ra.

³⁶ A yi a fala a xa, a naxa, “I i gi yəen na i xalimakunle malan n naxanye wolima.” Banxulanna yi siga a giyə, Yonatan yi xalimakuli keden woli alogo a xa dangu banxulanna ra.

³⁷ Banxulanna to Yonatan ma xalimakunla bidden li, Yonatan yi sənxə a xanbi ra, a naxa, “Xalimakunla mi makuya i ra ba?”

³⁸ A mən yi sənxə, a naxa, “I mafura! Siga, iki sa! I nama i yiti de!” Banxulanna yi xalimakunla tongo, a fa a kanna fəma.

³⁹ Banxulanna mi yi sese famuma, Yonatan nun Dawuda nan tun yi na famuma.

⁴⁰ Yonatan yi a yəngə so seene so banxulanna yii, a naxa, “Siga, e xali taani.”

⁴¹ Banxulanna keli xanbini na, Dawuda yi mini a luxundeni gəmən yiifari fəxən ma. A yi a xinbi sin Yonatan yətagi dəxəna ma saxan, a yətagin yi lan bəxən ma. E yi e bode sunbu, e wuga, katarabi Dawuda ma.

⁴² Yonatan yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Siga bəjən xunbenli. A kolon, en bata en ma xəyiyaan nakələ Alatala xinli, en yi a fala, ‘Alatala nan seren na, i tan nun n tan tagi e nun n bənsənna nun i bənsənna tagi habadan!’ ”

21

¹ Dawuda yi keli a siga, Yonatan yi xete taani.

Dawudayi a gi

² Dawuda yi siga Nobi yi saraxarali Aximeleki konni. Aximeleki yi fa xuruxurunŋe gaxuni a ralandeni, a naxa, “Nanfera i keden na a ra? Nanfera muxe mi faxi i matideni?”

³ Dawuda yi saraxarali Aximeleki yabi, a naxa, “Mangan yamarin fixi n ma nen, a naxa, ‘Muxu yo nama feni ito kolon e nun n xeraan naxan soxi i yii.’ Nanara, n yi a fala n sigati bonne xa, a e xa naralan n na yire gbete yi.

⁴ Awa, nanse i yii be? Buru suulun so n yii hanma i noe naxan gbete sote.”

⁵ Saraxaraliin yi Dawuda yabi, a naxa, “Buru gbete mi n yii, koni buru ralixin be. Anu a mi noe donŋe xa i ya muxune mi e yete suxi waxati danguxini ito yi, e mi e maso naxanle ra.”

⁶ Dawuda yi a yabi, a naxa, “On yati, nxu danxin na a ra naxanle ma alo n darixi a lige kii naxan yi n na siga yengeni. N fɔxɔrabitane yenge so seene rasarijanxin na a ra, hali nxu mi Alaa wanla ra. To dixin sarijan dangu na ra pon!”

⁷ Nayi, saraxaraliin yi buru ralixine so Dawuda yii. Amasotɔ gbete mi yi na fɔ Buru Rasarijanxin naxan bata yi ferijen Alatala yetagi a batu banxini, a yi masara buru nenen na.

⁸ Na lɔxɔni, Seli a yexɛɛ kantanne kuntigin naxan yi xili Dowegi Edon kaana, na yi na yi Alatalaa wanla ra.

⁹ Dawuda mən yi a fala Aximeleki xa, a naxa, “Tanba mi i yii be hanma silanfanna? Bayo mangana xerayaan yi mafuraxi han, n mi nɔxi waxati

sôte n yi n ma silanfanna tongo hanma yengε so se gbeτε.”

¹⁰ Saraxaraliin yi a yabi, a naxa, “Goliyati a silanfanna be, i Filisiti sofaan naxan faxa Ela lanbanni. A saxi saraxarali domaan xanbi ra, a mafilinxsi dugina nde yi. A tongo xa i wama a xɔn, na kedenna nan nxu yii be.” Dawuda yi a yabi, a naxa, “A nɔxɔn mi na. A so n yii.”

Dawuda Gati taani

¹¹ Na lɔxɔni, Dawuda yi a gi Sɔli ma. A siga Akisi konni, Gati mangana.

¹² Koni Akisi a walikεne yi a fala a xa, e naxa, “Yamanan mangan Dawuda xa mi ito ra ba? Naxanle mi yi signa sama ito xan xili xunna ba, e yi e bodon? E naxa, ‘Sɔli bata muxu wuli keden faxa, Dawuda tan wuli fu?’ ”

¹³ Dawuda yi falan ne sa a bɔŋeni, a gaxu gbeen ti Akisi yee ra Gati mangana.

¹⁴ A yi a yete findi fatɔɔn na e yetagi. A yi e taani waxatin naxan yi, a yi fatɔyaan nan maligama, a sɛbenle ti dɛene ma, a a de igen namini a de xabene yi.

¹⁵ Akisi yi a fala a walikεne xa, a naxa, “E a mato! Xemεni ito xunna mi dɔxi! Nanfera ε faxi a ra n fema?

¹⁶ Daxune nan dasaxi n ma ba, ε to faxi ito ra n fema, a yi n findi a daxuyaan sereyaan na? A mi soma n konni de!”

¹ Dawuda yi keli Gati yi, a sa a luxun Adulan faranna ra. A tadane nun a babaa denbayaan to na mε, e siga a fɔxɔ ra na yi.

² Muxun naxanye tɔrɔxi, hanma donla naxanye ma, hanma naxanye murutɛxi, ne birin yi e malan a fɛma a findi e yɛeratiin na. Na ma, xɛmɛ kɛmɛ naanin nɔxɔndɔn yi lu a fɔxɔ ra.

³ Dawuda yi keli, a siga Misipe taani, Moyaba yi. A yi a fala Moyaba mangan xa, a naxa, “Tin n baba nun nga xa fa dɔxɔ i konni, han n yi a kolon Ala naxan ligama n na.”

⁴ Dawuda yi e xali Moyaba mangan konni, e lu na fanni Dawuda yi faran makantanxin na waxatin naxan yi.

⁵ Lɔxɔna nde Nabi Gadi yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Inama lu faran makantanxin na. Siga Yuda yamanani.” Nayi, Dawuda yi keli, a siga Xɛreti fɔtɔnni.

Sɔli yi Nobi saraxaraline faxa

⁶ Sɔli yi Dawuda nun a fɔxɔrabirane fe xibarun mε. Sɔli yi dɔxi tamaro wudi binla bun ma, Gibeya yi geyaan fari. A tanban yi suxi a yii, a kuntigine birin yi tixi a fɛma.

⁷ Sɔli yi a fala e xa, a naxa, “ɛ tuli mati, ɛ tan Bunyamin kaane! Yese a dii xɛmɛn xɛɛne nun manpa bili nakɔne soɛ ɛ yii ba? A ɛ birin finde muxu wuli keden kuntigin na hanma muxu kɛmɛ kuntigin na ba?

⁸ Awa, nanfera ɛ birin n mayanfama? Muxu yo mi n nakolonma a n ma dii nun Dawuda bata layiri xidi, Yese a diina. ɛ tan sese mi kɔntɔfilixi n ma fe ra? ɛ mi n nakolonŋɛ fa fala n ma diin

bata n ma walik  n nadin n xili ma, a xa n legeden yanfani, alo a ligama kii naxan yi to?”

⁹ Koni, Dowegi Ed  n kaan naxan yi S  li a kuntigine y  , na yi a fala, a naxa, “N Yese a dii x  m  n to n  n fe Nobi yi, Aximeleki f  ma, Axituba a dii x  m  na.

¹⁰ Aximeleki Alatala max  din a xa n  n, a fandane so a yii e nun sofaan Goliyati Filisiti kaana silanfanna.”

¹¹ Mangan yi muxune rasiga saraxaralina Aximeleki tongodeni Axitubaa diina, e nun a fafe xabilan birin. Ne nan yi saraxaraline ra Nobi yi. E birin yi fa mangan f  ma.

¹² S  li yi a fala, a naxa, “I tuli mati, Axitubaa dii x  m  na.” A yi a ratin, a naxa, “N tan ni i ra, n kannaa.”

¹³ S  li yi a fala a xa, a naxa, “Nanfera    yanfan soxi n ma,    nun Yese a dii x  m  na? I donseen so n  n a yii e nun silanfanna, i yi Ala max  din a xa, alogo a xa keli n xili ma, a n legeden yanfani alo a ligama kii naxan yi to.”

¹⁴ Aximeleki yi mangan yabi, a naxa, “Koni, nde i ya walik  ne y   naxan lannayaan nabama alo Dawuda, mangan bitanna, mangan kantan tiine kuntigina, e nun muxu binyena mangana a banxini?

¹⁵ A singen mi yi na ra n xa Ala max  din a xa. A makuya na ra! Mangan nama n tan i ya walik  n kansun hanma n baba xabilan muxuna nde, bayo n tan i ya walik  n mi fefe kolon feni ito kui mum  !”

¹⁶ Mangan yi a fala, a naxa, “I faxama n  n yati, Aximeleki,    nun    fafe xabilan birin.”

¹⁷ Mangan yi a kantan tiine yamari, naxanye yi

tixi a f_ema, a naxa, “E Alatalaa saraxaraline faxa, bayo ne fan Dawuda nan malima. E a kolon n_en a Dawuda bata a gi, koni e mi n nakolon.” Koni S_oli a walik_e yo mi tin a yiin dinj_e Alatalaa saraxaraline ra, a e faxa.

¹⁸ Nayi, mangan yi Dowegi Ed_on kaan yamari, a naxa, “I tan xa sa saraxaralini itoe faxa.” Dowegi yi a maso, a yi e faxa. Na l_ox_oni, a yi muxu tonge solomasex_e e nun suulun faxa naxanye lan e xa saraxarali domaan so.

¹⁹ S_oli m_on yi fu saraxaraline taan ma, Nobi. A yi yihadin sa x_emene nun paxanle nun diidine nun dii j_or_ene fari e nun j_ingene nun sofanle nun y_ex_ene birin.

²⁰ Abiyatari, Aximeleki a dii x_emena, Axituba mamandenna, na yi mini. A a gi siga Dawuda f_ema.

²¹ A yi a fala Dawuda xa a S_oli bata Alatalaa saraxaraline faxa.

²² Dawuda yi a fala Abiyatari xa, a naxa, “Na l_ox_oni, n to Dowegi Ed_on kaan to na yi, n yi a kolon a a mi yi taganj_e S_oli rakolonj_e a i fafe n malixi. Nayi, n tan nan findixi i baba xabilan birin faxan sabun na!

²³ Lu n f_ema be, i nama gaxu sese ra, bayo naxan wama i niin x_on, na n fan gbeen x_on. I rakantanma n_en n f_ema.”

23

Dawuda yi Keyila taan nakisi

¹ Muxune yi a fala Dawuda xa, e naxa, “Filisitine bata Keyila taan y_eng_e, e maale mu_jnama lonne ma.”

² Dawuda yi Alatala maxədin, a naxa, “N xa siga Filisitini itoe yəngədeni ba?” Alatala yi a yabi, a naxa, “Siga, i Filisitine nəma nən, i yi Keyila rakisi.”

³ Dawuda fəxərabirane yi a fala a xa, e naxa, “A mato, gaxuna nxu yi be Yuda yi. Xa en siga Keyila yi Filisitine ganle yəngədeni, a naxuma ayi nən!”

⁴ Dawuda mən yi Alatala maxədin. Alatala yi a yabi, a naxa, “Keli, i siga Keyila yi, bayo n Filisitine soma nən i yii.”

⁵ Nayi, Dawuda nun a fəxərabirane yi siga Keyila yi, e sa Filisitine yəngə. E yi e xuruseene tongo, a kala gbeen sa Filisitine fari. Na kiini, Dawuda yi Keyila kaane rakisi.

⁶ Abiyatari Aximeleki a dii xəmən fa waxatini Dawuda fəma Keyila yi, a fa nən saraxarali domaan na Ala maxədin sena.

Səli yi bira Dawuda fəxə ra

⁷ Səli yi rakolon Dawuda fa feen ma Keyila yi, a yi a fala, a naxa, “Ala bata a so n yii, bayo a bata fa so taana nde yi yinna soxi naxan ma, naxan so dəne balanxi wuren na.”

⁸ Səli yi ganla birin xili yəngəni alogo e xa siga Keyila yi, e Dawuda nun a fəxərabirane rabilin.

⁹ Dawuda to a kolon a Səli bata kətə naxini tən a xili ma, a yi yamarin fi saraxarali Abiyatari ma, a a xa fa saraxarali domaan na alogo Ala xa maxədin.

¹⁰ Dawuda yi a fala, a naxa, “Alatala, Isirayilaa Ala, n bata a mə a Səli a yitənma, a xa fa Keyila taan kaladeni n tan ma fe ra.

¹¹ Keyila muxune n soə Səli yii ba? Səli fama nən taan kaladeni alo n na a məxi kii naxan yi ba? Alatala, Isirayilaa Ala, yandi, n yabi.” Alatala yi a yabi, a naxa, “A fama nən.”

¹² Dawuda mən yi a fala, a naxa, “Keyila muxune nxu nun n fɔxərabirane soma nən Səli yii ba?” Alatala yi a yabi, a naxa, “On, e a ligama nən.”

¹³ Nayi, Dawuda nun a fɔxərabirane yi keli Keyila yi, muxu kəmə sennin nəxəndən. E yi siga e xun xən. Səli to a mə a Dawuda bata a gi taani, a mi fa siga.

¹⁴ Dawuda yi sa dəxə Sifi tonbonna geyaan yire makantaxine yi. Yε yo yε, Səli yi a fenma nən tun, koni Ala mi tin a soe a yii.

¹⁵ Dawuda yi a toxi yati a Səli yi sigama yəngəni alogo a xa a faxa, koni a lu Xoresa, Sifi tonbonni.

¹⁶ Nayi, Yonatan Səli a dii xəmən yi siga Dawuda fəma Xoresa yi a a mali a xa fangan sətə Ala yi.

¹⁷ A yi a fala, a naxa, “I nama gaxu sese ra, n baba Səli mi nə sətəma i suxu feen ma. I tan nan findima mangan na Isirayila yi, n tan yi findi i bundəxən na. N baba yətəna a kolon.”

¹⁸ E birin yi layirin xidi Alatala yətagi. Dawuda yi lu Xoresa yi, Yonatan yi xətə a konni.

¹⁹ Sifi kaane yi keli, e sa Səli li Gibeya yi, e yi a fala a xa, e naxa, “I mi a kolon a Dawuda luxunxi nxu konni yire makantaxine yi, Xoresa yi, Xakila geyaan fari, Yesimon yiifari fəxəni?

²⁰ Nayi, fa nxu konni mangana, amasətə i rafanna nan na ra. Nxu a soe mangan yii.”

²¹ Səli yi a fala, a naxa, “Alatala xa ε baraka, ε to kininkininxi n ma.

²² Iki ε mən xa siga fe yitəndeni, ε a fe xibarune kolon. Ε yi a kolon a darixi sigε kiraan naxanye xən e nun muxun naxanye a toxi na yi. Bayo n bata a mə fa fala a kəta.

23 Ε a luxundene birin nakərəsi a darixi sigə dənaxan yi. Ε mən yi fa xibaru kəndən na n xən. En birin sigə. Xa a yamanani, n na a fenjə Yuda xabilane birin yi.”

24 Sifi muxune yi keli e xətə e konni Səli yee ra. Na waxatini Dawuda nun a fəxərabirane yi Mayon tonbonni, Araba yamanani, Yesimon yifari fəxəni.

25 Səli nun a sofane yi siga Dawuda fəndeni. Dawuda to a mə, a yi siga gəmə yireni, a sa dəxə Mayon tonbonni. Səli to na mə, a bira Dawuda fəxə ra Mayon tonbonni.

26 Səli yi sigama geyaan fəxə kedenni, Dawuda nun a fəxərabirane yi fəxə kedenni. Dawuda yi a gima a xa keli Səli bun ma. Səli nun a sofane yi kataxi Dawuda nun a fəxərabirane rabilindeni alogo e xa e suxu.

27 Koni xəra keden yi fa a fala Səli xa, a naxa, “Fa mafuren! Filisitine bata so bəxəni.”

28 Səli yi xətə Dawuda fəxə ra, a siga Filisitine ralandeni. Nanara, mənna yi xili sa, “Mayitaxun Gəməna.”

24

Dawuda yi tondi Səli faxə

1 Dawuda yi keli na yamanani, a sa dəxə marakantan yirene yi En-Gedi yamanani.

2 Səli xətə waxatin naxan yi sa keli Filisitine fəxə ra, e yi a fala a xa, e naxa, “Dawuda En-Gedi tonbonni.”

3 Səli yi sofa yəbaxin wuli saxan tongo Isirayila ganla yə, a siga Dawuda nun a fəxərabirane fəndeni, Sii Kətə Gəməne dəxən.

⁴ A yi danguma yεxεε kulana ndee dεxɔn ma, a yi faranna nde to na yi. Søli yi so taa fanna ma menni. Koni Dawuda nun a fɔxɔrabirane yi luxunxi na faranna kui pon!

⁵ Dawudaa muxune yi a fala, e naxa, “Waxati falaxin ni ito ra Alatala xɔn, a to a fala i xa, a naxa, ‘N ni i yaxun soma nɛn i yii, i yi i waxɔn feen liga a ra.’ ” Nayi, Dawuda yi a maso Søli ra dɔjnin! A yi a domaan lenben xaba a ra.

⁶ Koni a to na liga, a yi nimisa han! Amasøtø, a bata yi Søli a doma lenben xaba a ra.

⁷ A yi a fala a fɔxɔrabirane xa, a naxa, “Alatala xa n natanga na fe sifan ligadeni n kanna ra, Alatalaa muxu sugandixina. N mi n yiin dinjøe a ra amasøtø Alatala nan a sugandixi mangan na.”

⁸ Nayi, Dawuda yi a fɔxɔrabirane maxadi alogo e nama Søli suxu. Søli yi mini faranna ra, a kiraan suxu.

⁹ Na xanbi ra, Dawuda yi keli a mini faranna ra. A yi lu sɔnxøe Søli fɔxø ra, a naxa, “Mangana, n kanna!” Søli to a xanbi rato, Dawuda yi a xinbi sin a yetagøi, a yetagøi yi lan bɔxɔn ma.

¹⁰ Dawuda yi a fala Søli xa, a naxa, “Nanfera i tuli matima muxune ra naxanye a falama a n wama i tɔrɔ feni?

¹¹ I bata a to i yεne ra a Alatala bata yi i so n yii to faranna ra. Ndee a fala nɛn a n xa i faxa, koni n yi dija i ma, n yi a fala, n naxa, ‘N mi n yiini tema n kanna xili ma, amasøtø Alatala nan a sugandixi.’

¹² I yεn ti, baba, i ya doma lenben mato n yii. N bata i ya doma lenben xaba, koni n mi i faxaxi. A kolon, i la a ra, n sɔnna mi a ra, murutø mi n yi. N mi hakø ligaxi i ra. Koni i tan n niin fɔxø ra, alogo i

xa n faxa.

¹³ Alatala xa kitin sa en tagi, Alatala xa n gbeen
jɔxɔ i ra, koni n tan mi n yiin dinma i ra.

¹⁴ Sandan naxa, ‘Naxun kelima jaxulane nan
ma.’ Nanara, n tan mi fe jaxin ligama i tan na.

¹⁵ Isirayila mangan kelixi nde xili ma? I biraxi
nde fɔxɔ ra? Bare faxaxin ba? N tan luxi i tan yee
ra yi nən alo dowəna.

¹⁶ Alatala xa findi en ma kitin saan na, a kitin
bolon i tan nun n tan tagi. A xa n mato, a yi n xun
mayɛngɛ, a findi n ma kitisaan na, a n ba i yii.”

¹⁷ Dawuda yelin falan tiyɛ waxatin naxan yi, Səli
yi maxɔdinna ti, “I tan nan yati xui ito ra ba, n ma
dii Dawuda?” Səli yi a xuini te a wuga.

¹⁸ A yi a fala Dawuda xa, a naxa, “I tinxin dangu
n na, amasətə i bata fe fajin liga n xa, n tan bata i
tɔrɔ.

¹⁹ I bata fanna yita n na to, i naxan ligaxi n xa.
Bayo Alatala bata yi n so i yii koni i mi n faxa.

²⁰ Xa muxuna nde a yaxun li, a tinqe a yi siga
bɔŋe xunbenli ba? Alatala xa i sareñ fi i naxan
ligaxi n xa to.

²¹ Iki, n na a kolon i mangayaan sɔtəma nən,
Isirayila bɔxɔn birin yi lu i yii.

²² Awa, i kələ n xa Alatala yi fa fala n na faxa,
i mi n yixetene faxe. I nama n xinla ba n xabilan
muxune yɛ.”

²³ Dawuda yi a kələ Səli xa. Səli mən yi xetɛ
a konni, koni Dawuda nun a fɔxərabirane yi te
marakantan yireni.

¹ Samuyeli yi faxa, Isirayila birin yi e malan a wugadeni. E a maluxun a dəxədeni Rama yi. Na xanbi ra, Dawuda yi siga Paran tonbonni.

² Nafulu kan gbeena nde yi Mayon taani naxan yi walima Karemele yi. Yεxεε wuli keden e nun sii wuli keden yi a yi, a yi ne nan xabene maxabama Karemele yi.

³ Na xεmεn yi xili Nabali, a naxanla xili Abigayili. Na naxanla xaxinla yi fan, a yi tofan, koni a xεmεn yi yε xədəxə, a naxu. A yi Kalebi bənsənna nin.

⁴ Dawuda yi a mε tonbonni a Nabali a yεxεεne xaben maxabama.

⁵ A yi banxulan fu rasiga a ma, a a fala ne xa, a naxa, “Ε siga Nabali fεma Karemele yi. Ε a xəntən n xa,

⁶ ε yi ito fala a xa, ε naxa, ‘Ala xa hεrin fi i ma. Ala xa hεrin fi i ya denbayaan ma. Ala xa hεrin lu i yii seene birin yi!

⁷ Dawuda bata a mε a yεxεε xabe maxabane i konni. E nun i ya xuruse rabane waxatin naxan birin tixi Karemele yi nxu fεma, nxu mi sese naxi liga e ra, e sese mi ləxi ayi.

⁸ I nəε i ya walikεne maxədinŋε, e a falε i xa. Nanara, Dawuda i maxandima, a naxa, “I ya fanna yita n ma banxulanne ra, amasətə nxu faxi sali ləxən nan ma fe ra.” Nayi, n bata i maxandi, nxu tan, i ya walikεne ki e nun i ya dii Dawuda, i nəε naxan sətε.”

⁹ Dawuda fəxərabirane to so, e yi na falane yεba Nabali xa Dawuda xili xunna. Na xanbi ra, e yi e dundu.

¹⁰ Koni Nabali yi Dawuda a walikεne yabi, a naxa, “Nde Dawuda ra? Nde Yesε a diin na? Konyi

wuyaxi na to naxanye e gima e kanne konna ma.

¹¹ Nanfera n tan n ma burun nun n ma igen nun suben tongε, n naxan nafalaxi n ma yεxεε xabe maxabane xa, n yi a so muxune yii n yεtεen mi naxanye kelide kolon?”

¹² Dawuda fɔxɔrabirane yi xεtε. E to so, e fa Nabali a falane birin dεntεgε.

¹³ Nayi, Dawuda yi a fala a fɔxɔrabirane xa, a naxa, “Birin xa a silanfanna singan a tagi xidin na.” E birin yi silanfanna xidi e tagi. Dawuda fan yi a gbeen tongo. Xεmε kεmε naanin nɔxɔn yi te a fɔxɔ ra. Kεmε firin yi lu goronne fεma.

¹⁴ Nabali a walikε keden yi fa a fala Abigayili xa, a kanna a naxanla, a naxa, “Dawuda bata xεrane rasiga nxu kanna xɔntɔndeni sa keli tonbonni koni a e makonbixi nεn ki fajι!

¹⁵ Anu, muxuni itoe fan nεn nxu ra ki fajι, e mi fe naxi yo liga nxu ra. Nxu waxatin naxan birin naba e dεxɔn ma burunna ra, nxɔ sese mi lɔ ayi.

¹⁶ Nxu waxatin naxan birin naba e fεma xuruse rabadeni, e nxu kantan nεn alo sansanna kɔε nun yanyin na.

¹⁷ Awa iki, i miri ki fajι i lan i xa naxan liga, bayo tɔrɔn nan nagidixi en kanna ma e nun a denbayana ngaan ma. Fuyantenna na a ra, falan mi fa nɔε tiyε a xa.”

¹⁸ Abigayili yi a mafura, a buru kεmε firin tongo e nun manpa kundi firin, yεxεε yitɔnxin suulun, se kεsε gilinxin ligaseen yε suulun, bogise xare xɔnna ligaseen yε kεmε e nun xɔdε bogi xaren ligaseen yε kεmε firin. A yi e rate sofanle fari.

19 A yi a fala a walikene xa, a naxa, “E dangu n yee ra, n xa bira e foxo ra.” Koni, a mi sese fala a xemen Nabali xa.

20 A yi doxi a sofanla fari, a godoma geyana nde lanbanni, Dawuda nun a foxorabirane yi fa a mabinni, a yi naralan e ra.

21 Dawuda bata yi a fala, a naxa, “N bata xemeni ito yii seene kantan tonbonni fufafu! Sese mi loxi ayi, koni a bata n ma wali fajin sareñ fi a naxin na.

22 Nayi, benun tila xotanni xa n Nabali a banxulanna nde lu a konni, Ala xa toro gbeen nagidi n ma!”

23 Abigayili to Dawuda to, a godo a sofanla fari mafuren, a a xinbi sin Dawuda yetagi, a yetagin yi lan boxon ma.

24 A yi lu a san bun ma, a naxa, “Hakeni ito goronna xa lu n tan nan xun ma n kanna, n keden pe! Yandi tin, n xa falan ti i xa! A rame n naxan falama.

25 N kanna, i nama Nabali fuyantenna rame. A luxi alo a xinla, a xili bunna neen ‘Komona,’ seen nan soxi ayi. Koni, n tan i ya walikena, n mi banxulanne to n kanna naxanye rafa.

26 Iki, n kanna, n bata n kol habadan Alatala yi e nun i fan niini, Alatala nan i ratangaxi gbalon ma, alogo i nama faxan ti, i yi i yete gbeen nox. Ala xa i yaxune birin liga alo Nabali e nun muxun naxanye birin waxi i toro feni, n kanna.

27 Tin n ma finmaseene ra n faxi naxanye ra n kanna xa, e xa yitaxun i foxorabirane ra.

28 N bata i mayandi, dija n ma fe kalaxine ma. N na a kolon a Alatala mangayaan fima nen i ya denbayaan ma, bayo n kanna Alatala a yengene

soma. Naxun nama taran i tan yi i siin birin yi.

²⁹ Adamadina nde bata keli i sagatandeni, a xa i faxa, koni Alatala, i ya Ala i kantanma nən, a i lu kəndə muxune yε. Koni a yaxune niin nawolima ayi nən pon, alo a na a woli lantanna ra.

³⁰ Alatala na a fala fajine birin nakamali a naxanye tixi n kanna xa, a i findima nən Isirayila yεεratiin na.

³¹ Na waxatini n kanna nama nimisa, a tərə a bəjəni, bayo a bata faxan ti fuyanni, a a yεtε gbeen jəxə. Alatala na a fanna yita n kanna ra, a walikə naxanla a fe xa rabira a ma.”

³² Dawuda yi a fala Abigayili xa, a naxa, “N barikan birama Alatala xa, Isirayilaa Ala, naxan i rafaxi to n nalandeni.

³³ N bata i fan ma xaxilimayaan matəxə, n duba i xa. Bayo i tan nan n natanga faxa tiin ma, n mi n yεtε gbeen jəxə.

³⁴ Koni, n bata n kələ habadan Alatala yi, Isirayilaa Ala, naxan n natangaxi fe naxin ligə feen ma, xa i mi yi fa n nalandeni nun, benun tila xətənni Nabali a banxulanna keden mi yi luye a nii ra.”

³⁵ Abigayili fa naxanye ra Dawuda yi tin ne ra, a a fala a xa, a naxa, “Xεtε i konni bəjε xunbenli. A mato, n bata i xuiin name, n yi i ya falan nasuxu.”

³⁶ Abigayili Nabali fəman li waxatin naxan yi, a yi naxajaxan nabama a banxini alo mangane a rabama kii naxan yi. Nabali yi səwaxi, a xunna kelixi dələn na han! Nanara, a mi sese fala a xa han xətənni.

³⁷ Koni xətənni, Nabali xunna to dəxə, a naxanla yi a fala a xa naxan danguxi. Nabali bəjən yi din a fatin yi faxa a ma.

38 Xii fu *ŋoχən* to dangu, Alatala yi Nabali *bənbə* a yi faxa.

39 Dawuda yi a mε a Nabali bata faxa, a yi a fala, a naxa, “N barikan birama Alatala xa naxan n xun mayengexi marayarabini Nabali naxan sa n fari. A bata a walikēen natanga *ŋaxun* ma, a Nabali a *ŋaxun* *naxetə* a *yetə* ma.” Dawuda yi *xeraan* nasiga Abigayili ma, a a xa findi a *ŋaxanla* ra.

40 Dawudaa walikēne to Karemelle li, e a fala Abigayili xa, e naxa, “Dawuda nan nxu rafaxi i fendeni alogo i xa findi a *ŋaxanla* ra.”

41 Abigayili yi a *xinbi* sin e *yətagi*, a *yətagin* yi *lan* *bəχən* ma, a naxa, “N tan ni i ra i ya konyi *ŋaxanla*, n *yitənxı* findideni i ya walikēen na, n yi i ya walikēne sanna maxa.”

42 Abigayili yi keli mafureñ, a te sofanla nde fari, sungutun suulun yi biraxi a *fəxə* ra, e nun Dawudaa *xerane* yi siga, a findi a *ŋaxanla* ra.

43 Dawuda bata yi Axinowami, Yeserelei kaan fan tongo e birin yi findi a *ŋaxanle* ra.

44 Koni, Dawudaa *ŋaxalan* singen tan, Mikali, Səli a dii *təməna*, a baba bata yi a fi futun na Paliti ma, Layisi Galin kaana a dii *xəməna*.

26

Dawuda mən yi Səli niin natanga

1 Sifi kaane yi siga Səli fəma Gibeya yi, e a fala a xa, e naxa, “Dawuda luxunxi Xakila geyaan fari, Yesimon *yətagi*.”

2 Səli yi kiraan suxu siga Sifi tonbonni alogo a xa Dawuda fen e nun Isirayila sofa *yəbaxi* wuli saxan.

³ A yi a gali malanden tən kiraan dəxən Xakila
geyaan fari, Yesimon yətagi. Dawuda yi dəxi ton-
bonni. A to a kolon a Səli bata fa a fəxə ra,

⁴ a yi tegerenne rasiga alogo e xa Səli a feene
rakərəsi. Ne yi a kolon a Səli bata so.

⁵ Nayi, Dawuda yi keli, a siga Səli a gali ma-
landeni. A yi a to Səli yi saxi dənaxan yi, e nun
Abineri, Neri a dii xəməna, a gali xunna. Səli yi
xima gali malanden tagini, ganla yi a rabilinni.

⁶ Dawuda yi maxədinna ti, a a fala Xiti kaana
Aximeleki nun Abisayi, Seruyaa dii xəməna,
Yowaba tada xa, a naxa, “Nde fə n fəxə ra han
Səli a gali malanden?” Abisayi yi a yabi, a naxa,
“N tan fə i fəxə ra.”

⁷ Kəeən na, Dawuda nun Abisayi yi siga gali
malanden. E yi Səli li saxi, a xima, a tanban sətixi
bəxəni a xun sade ra. Abineri nun sofane yi xima
a rabilinni.

⁸ Abisayi yi a fala Dawuda xa, a naxa, “To, Ala
bata i yaxun so i yii. A lu n xa a səxən, n na a
rakankan bəxəni n ma tanban yə keden peen na.
N mi sinjə firin.”

⁹ Koni Dawuda yi a fala Abisayi xa, a naxa, “I
nama a faxa. Nde nəe Alatalaa muxu sugandixin
faxə, a mi yulubi tongo?”

¹⁰ Dawuda yi a fala, a naxa, “N bata n kələ
habadan Alatala yi. Alatala yətəən nan a faxama,
a siimayaan yi dan, a faxa na kiini hanma a a faxa
yəngəni.

¹¹ Koni Alatala xa n natanga a muxu sugandixin
faxa feen ma. A tanban gbansanna tongo a xun
sade ra e nun min ige sa sena. En siga.”

¹² Dawuda yi tanban nun ige sa seen tongo Səli

xun sade ra, e siga. Muxu yo mi a to, hanma a fena
nde kolon. Muxu yo mi xulun, birin yi xima, bayo
Alatala bata yi xixəli gbeen nagodo e ma.

¹³ Dawuda yi dangu bode fəxən na, a ti geya
xuntagi yire makuyeni, e tagi kuya ki fəni.

¹⁴ Dawuda yi ganla nun Abineri xili, Neri a
diina, a naxa, “Abineri, i mi n yabə ba?” Abineri yi
yabin ti, a naxa, “Nde i tan na, i tan naxan sənxəma
mangan xilideni?”

¹⁵ Dawuda yi a fala Abineri xa, a naxa, “Xəmə mi
i ra ba? I jəxən mi na Isirayila yi. Nayi, nanfera i
mi mangan kantanma, i kanna? Muxuna nde bata
fa mangan faxadeni, i kanna.

¹⁶ I naxan ligaxi ito ra a mi fan. N bata n kəlo
habadan Alatala yi, i lan i xa faxa, ε to mi ε kanna
kantanxi, Alatalaa muxu sugandixina. A mato iki,
mangana a tanban nun a ige sa seen minən yi,
naxanye yi a xun sade ra?”

¹⁷ Səli yi Dawuda xuiin kolon, a yi a fala, a naxa,
“Dawuda, n ma diina, n ni i tan nan xui məma
ba?” Dawuda yi a yabi, a naxa, “N tan nan yati a
ra mangana, n kanna.

¹⁸ Nanfera n kanna biraxi a walikəen fəxə ra? N
nanse ligaxi, fe naxin mundun n kəwanle yi?

¹⁹ Mangana, n kanna, yandi i ya walikəna a
falane rame. Xa Alatala nan i radinma n xili ma,
a xa tin saraxan na. Koni xa muxune na a ra, e
xa danga Alatala yətagi, bayo e n kedima to, e n
masiga Alatalaa bəxən na, e naxa, ‘Sa ala xəjəne
batu.’

²⁰ Koni n tan, n mi waxi faxa feni yireni naxan
makuya Alatala batuden na. Isirayila mangan

bata siga y^εng^εni b^εx^ε yi kunla d^εr^εonna a fe ra, alo ganban fenj^εe kii naxan yi burunna ra.”

²¹ S^εli yi a fala, a naxa, “N bata yulubin tongo. N ma dii Dawuda, i m^εn xa x^εt^ε. N mi fa fe jaxin ligama i ra, bayo i n niin natanga to. N bata a liga alo xaxilitarena yati! N bata tantan gbeen ti.”

²² Dawuda yi yabin ti, a naxa, “Mangana a tanban ni i ra. I ya banxulanna keden xa fa a tongo.

²³ Alatala muxun birin ma tinxinyaan nun t^εg^εondiyaan sarefima. To, Alatala i so n^εn n y^εii, koni n mi tin Alatalaa muxu sugandixin faxa feen ma.

²⁴ Bayo to, n bata i niin yate, Alatala xa n niin yate, a n xunba t^εr^εon birin ma.”

²⁵ S^εli yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Ala xa i baraka, n ma dii Dawuda. I fe gbeene ligama n^εn, i n^εon s^εt^εoma n^εn yati!” Dawuda yi siga a danna, S^εli fan yi x^εt^ε a konni.

27

Dawuda yi d^εx^ε Filisitine konni

¹ Dawuda yi a miri, a naxa, “L^εox^εna nde S^εli n faxama n^εn. A lan n xa n gi, n siga Filisitine yamanani. Nayi, S^εli mi n sagatanj^εe Isirayila b^εx^εn birin yi, n m^εn yi n ba a yii.”

² Dawuda yi keli, e nun a f^εx^εrabira k^εm^ε sen-ninna, a siga Akisi konni, Mawoki a dii x^εm^εna, Gati mangana.

³ E birin yi d^εx^ε Gati yi, Akisi f^εma. Birin nun a denbayaan nan yi a ra. Dawudaa jaxalan firinne fan yi a f^εma, Axinowami Yesereli kaana, e nun Abigayili, Karemelle kaana, Nabali a kaja gil^εna.

4 Səli to a mε a Dawuda bata sa a gi Gati yi, a yi ba fenjne.

5 Dawuda yi a fala Akisi xa, a naxa, “Xa n nafan i ma, yirena nde xa so n yii banxidēna nde ra, n dəxε denaxan yi. Amasətə nanfera i ya walikeen dəxε i fəma manga taani?”

6 Na ləxən yeteni, Akisi yi Sikilaga so a yii. Nanara, han to Sikilaga findixi Yuda mangane gbeen na.

7 Dawuda yi lu Filisitine yamanani jnεe keden kike naanin.

8 Dawuda nun a fəxərabirane yi yəngən nakeli Gesuri kaane xili ma, e nun Girisi kaane nun Amalékine. Amasətə, ne siyane yi dəxi na bəxəni Suru binni siga han Misiran yi xabu waxati xunkuye.

9 Dawuda yi fuma na yamanana nde ma nən, jnaxanla nun xəməna, a mi sese lu a nii ra. A yi yəxəene nun jnigene nun sofanle nun jnəgəməne nun dugine tongoma, a mən yi xətə Akisi fəma.

10 Akisi yi a maxədinma, a naxa, “E yəngən nakelixi nde xili ma to?” Dawuda yi a yabi, a naxa, “Yuda bəxən yiifari fəxən xili ma” hanma “Yerameeline bəxən yiifari fəxən xili ma,” hanma “Kenine bəxən yiifari fəxən xili ma.”

11 Xəmən nun jnaxanla, Dawuda mi yi sese luma a nii ra, naxan nəe fe Gati yi, bayo a yi a mirixi, a naxa, “E nəe feene falə nxu xili ma nən, e a falə, ‘Dawuda a ligə ikiini.’ ” A yi a ligama na kii nin a waxatin naxan birin ti Filisitine yamanani.

12 Nanara, Akisi yi laxi Dawuda ra han! Bayo a yi a mirixi nən, a naxa, “Dawuda bata Isirayila kaane raxələ han! Nayi, a findima nən n ma walikeen na

habadan!”

28

Səli nun yiimatona

¹ Na waxatini, Filisitine yi e sofane malan a findi gali kedenna ra siga Isirayila yengedeni. Akisi yi a fala Dawuda xa, a naxa, “A kolon ki fapi a ε nun i fəxərabirane luma nən n ma ganla ye.”

² Dawuda yi Akisi yabi, a naxa, “Nayi, i yetena a toma nən i ya walike naxan ligama.” Akisi yi a fala Dawuda xa, a naxa, “Nayi, n na i tongoma nən n yeteen kantan muxun na n siin birin yi.”

³ Samuyeli bata yi faxa, Isirayila birin bata yi a saya feene liga, e yi a maluxun a taani Rama yi. Səli bata yi koron bənbəne nun yiimatone kedi yamanani.

⁴ Filisitine yi e malan e fa kuru Sunemi yi. Səli yi Isirayila birin malan Gilibowa yi.

⁵ Səli Filisitine ganla to waxatin naxan yi, a gaxu, a bəjen yi mini.

⁶ Səli yi Alatala maxədin, koni Alatala mi a yabi xiyeñi, a mi a yabi saraxaraline masənsən ti seene yi,* a mi a yabi nabine xən.

⁷ Səli yi a fala a walikəen xa, a naxa, “Ε naxanla nde fen n xa naxan falan tima barinne ra, alogo n xa sa a maxədin.” A walikəne yi a fala a xa, e naxa, “Na nde sa En-Dəri.”

⁸ Səli yi a maxidi alo muxu gbətə, a doma gbətə so. E nun a fəxərabira firin yi so naxanla konni kəeñ na. A yi a fala a xa, a naxa, “N wama

* **28:6: Yurima nun Tumin masənsən ti seene** fe səbəxi Xərəyaan 28.30 kui. Saraxaraline yi masənsənna tima ne nan na alogo e xa Ala sagoon kolon.

nən i xa barinna nde maxədin n xa. N na naxan mataxamaseri i xa, i na ramini.”

⁹ Koni naxanla yi a yabi, a naxa, “I a kolon ki fajı Səli naxan ligaxi. A bata koron bənbəne nun yiimatone nan yamanani. I katama n mayenden feen nan na alogo n fan xa faxa ba?”

¹⁰ Səli yi a kələ Alatala yi, a naxa, “N bata n kələ i xa habadan Alatala yi, fefe mi i sətə feni ito yi.”

¹¹ Naxanla yi a fala, a naxa, “I waxi n xa nde yita i ra?” A yi a yabi, a naxa, “Samuyeli yita n na.”

¹² Naxanla Samuyeli to waxatin naxan, a yi gbelegbele, a yi a fala Səli xa, a naxa, “Nanfera i n yanfaxyi? I tan nan Səli ra!”

¹³ Mangan yi a fala a xa, a naxa, “I nama gaxu, koni i nanse toma?” Naxanla yi a fala Səli xa, a naxa, “N barinna nde nan toma mine bəxən bun.”

¹⁴ A yi a fala a xa, a naxa, “A yətagin di?” A yi a yabi, a naxa, “Xəmə fonna nan tema a maflinxi dugini.” Səli yi a kolon a Samuyeli nan yi a ra, a xinbi sin, a yətagin yi lan bəxən ma.

¹⁵ Samuyeli yi a fala Səli xa, a naxa, “Nanfera i n ma matabuni kalaxi n ma? Nanfera i n xilixi, n te?” Səli yi a yabi, a naxa, “N tərəxi han! Filisitine n yəngəma, Ala bata n nabəjin. A mi fa n yabima nabi yi, a mi n yabima xiye yi. N na i xilixi na nan ma alogo i xa fa a fala, n lan n xa naxan liga.”

¹⁶ Samuyeli yi a fala, a naxa, “Nanfera i n maxədinma? Bayo Alatala bata i rabəjin, a findi i yaxun na.

¹⁷ Alatala bata n ma falan nakamali i ma. A bata mangayaan ba i yii, a a so Dawuda yii.

¹⁸ Bayo i mi Alatala xuiin name, i tondi Amaləkine raxərə, nanara Alatala ito ligaxi i ra

to.

¹⁹ Alatala i tan nun Isirayila soma nən Filisitine yii. Tila, i tan nun i ya dii xemene fama nən be n dənaxan yi, Alatala yi Isirayila ganla so Filisitine yii.”

²⁰ Səli yi bira, a a yibandun bəxəni, gaxu gbeen yi a suxu Samuyeli a falane fe ra. Fangan yi jan a yi, bayo a mi yi donse yo donma yanyin nun kəeən na.

²¹ Naxanla yi fa Səli fəma, a a to fa fala a gaxuxi han! A yi a fala a xa, a naxa, “A mato, i ya walikəən bata i xuiin name. Fayida, n na n niin fi nən i ya falane suxudeni.

²² Iki, i fan xa i tuli mati n na. N xa fa donseen na i xən, i yi a don alogo i fangan sətə benun i xa kiraan suxu.”

²³ Koni a tondi, a yi a fala, a naxa, “N mi sese donma.” A fəxərabirane nun naxanla yi kankan a ma, a yi e xuiin name. A keli bəxəni a dəxə saden ma.

²⁴ Naxanla yi jinge dii raturaxin faxa mafuren naxan yi ramaraxi a yii. A murutu fujin tongo, a a bənbə, a burun gan a rate setareyani.

²⁵ A yi ne so Səli nun a fəxərabirane yii, e yi e dəge. E yi keli na kəeən na, e siga.

29

Filisitine yi Dawuda raxete

¹ Filisitine yi e ganla birin malan Afeki yi. Isirayila kaane tan yi e malan tigin dəxən Yesəreli yi.

² Filisitine mangane yi e ganla yəba sofa kəmə kəmə nun sofa wuli wuli yəən ma, siga yəngədeni. Dawuda nun a fəxərabirane yi Manga Akisi matima, ne yi sigan ti xanbin na.

³ Filisitime kuntigine yi a fala, e naxa, “Nde Heburuni itoe ra?” Akisi yi Filisitime mangane yabi, a naxa, “Dawuda na a ra, Səli a kuntigina nde, Isirayila mangana. A n fəma xabu to mi a ra. N mi fe yo toxi a ra sa keli a fa ləxən ma han to.”

⁴ Filisitime kuntigine yi xələ Akisi ma e yi a fala a xa, e naxa, “Ə xəməni ito raxətə, a xa xətə taani i tinxi a xa dəxə denaxan yi. A nama siga en ma yəngəni, bayo a nəe maxətə nən en xili ma yəngəni. Xəməni ito a kanna dijan sətəma di, xa a mi en ma sofane xunne so a yii?

⁵ En nama ɲinan a ɲaxanle yi Dawuda ito nan xili sama sigini e bodon waxatin naxan yi, e naxa, ‘Səli bata muxu wuli keden faxa, Dawuda tan wuli fu.’”

⁶ Akisi yi Dawuda xili a a fala a xa, a naxa, “N bata n kələ habadan Alatala yi, xəmə fəjin nan i tan na, a yi rafanje n ma xa i lu n ma ganla yə. Bayo n mi fe yo toxi i ra keli i fa ləxən ma han to. Koni i rajaxu mangane ma.

⁷ Nayi, xətə i konni bəjə xunbenli, alogo i nama fefe liga naxan naŋaxu mangane ma.”

⁸ Dawuda yi a fala Akisi xa, a naxa, “Koni n nanse ligaxi? I fəen mundun toxi i ya walikəen na keli n fa ləxən ma han to, alogo n nama siga mangana, n kanna yaxune yəngədeni?”

⁹ Akisi yi Dawuda yabi, a naxa, “N na a kolon, a i rafan n ma alo Alaa malekana, koni Filisitime kuntigine bata a fala iki, a naxa, ‘A nama te nxu fəxə ra yəngəni.’”

¹⁰ Keli sinma tila e nun naxanye faxi i fəxə ra. Ə siga xətənni kuye nəma yiba.”

¹¹ Na xətən bode, Dawuda nun a fəxərabirane

yi keli sinma alogo e xa xete Filisitine yamanani.
Filisitine tan yi siga Yesereli yi.

30

Dawuda yi Amalekine sagatan

¹ Xi saxande ləxəni, Dawuda nun a fəxərabirane yi sa Sikilaga li. A yi a li Amalekine bata yi yengen nakeli Yuda yiifari fəxəni e nun Sikilaga xili ma. E bata yi Sikilaga taan kala, e a gan.

² E bata yi naxanle suxu e nun naxanye birin yi taani, muxudin nun muxu gbeena. E mi muxu yo faxa, koni e bata yi e birin xali, e kiraan suxu.

³ Dawuda nun a fəxərabirane to Sikilaga taan li, e yi a ganxin to. E naxanle nun e dii xəməne nun e dii teməne bata yi suxu.

⁴ Nayi, Dawuda nun a fəxərabirane birin yi lu wuge xui yitexin na han fanga mi lu e ra sənən e wuga.

⁵ Dawudaa naxalan firinne bata yi xali, Axinowami Yesereli kaana e nun Abigayili Karemelle kaana, Nabali a kaja gilena.

⁶ Dawuda yi lu səxəleni, bayo a fəxərabirane yi a magələn feen falama. Xələn yi birin niini, birin ma dii naxanle nun e dii xəməne e fe ra. Koni Dawuda yi fangan sətə Alatala yi, a Ala.

⁷ Dawuda yi a fala saraxarali Abiyatari xa, Aximeleki a dii xəməna, a naxa, “Fa saraxarali domaan na n xən ma. Ala xa maxədin.” Abiyatari yi fa a ra.

⁸ Dawuda yi Alatala maxədin, a naxa, “N bire ganli ito fəxə ra ba? N na a suxə ba?” Alatala yi a yabi, a naxa, “Bira a fəxə ra, i e suxuma nən yati, i yi muxu suxine xunba.”

⁹ Dawuda nun a fɔxɔrabira kəmən sennin yi kiraan suxu. E Besori Baan li waxatin naxan yi, nde yi lu xanbin na mənni.

¹⁰ Bayo muxu kəmə firin yi taganxi naxanye mi yi nəe Besori xudeni gide. Dawuda nun muxu kəmə naaninna yi sagatanna ti.

¹¹ E Misiran kaana nde li xəen ma, e a xali Dawuda fəma. E donseen so a yii e nun igena.

¹² E yi xədə xarena nde so a yii e nun jaxundan xaren tənsən firin. A to yelin ne donjə, a xaxili sətə, bayo a bata yi yanyi saxan kəe saxan ti a mi ige min a mi donse don.

¹³ Dawuda yi a maxədin, a naxa, “I kanna nde ra, i kelixi minən yi?” A yi a yabi, a naxa, “Misiran kaan nan n na, Amaləkina nde a konyina. N kanna bata n furaxin nabejin a xii saxanna nan to.

¹⁴ Nxu bata yi fu Keretine bəxən yiifari fɔxən ma, e nun Yuda bəxəna, e nun Kalebi bəxən yiifari fɔxəna. Nxu yi Sikilaga taan gan.”

¹⁵ Dawuda yi a fala a xa, a naxa, “I nəe n xalə ganla yireni?” A yi a yabi, a naxa, “I na i kələ n xa Ala yi a i mi n faxə e nun i mi n soe n kanna yii, n na e yiren yite i ra nən.”

¹⁶ Nayi, xəmen yi Dawuda xali han Amaləkine dənaxan yi. E yi e li xuyaxi ayi bəxən birin yi, e e dəgema, e e minma, e jaxanxi, na yəngə yi se tongoxine fe ra e naxanye tongo Filisitine nun Yuda yamanani.

¹⁷ Dawuda yi e yəngə keli subaxan ma han na xətən bode jinbanna, e sese mi a yimini, fə banxulan kəmə naaninna naxanye nə e giyə nəgəməne fari.

18 Amalékine naxanye birin suxu Dawuda yi ne xɔrɔya, katarabi a naxalan firinne ma.

19 Muxu yo mi yi luxi, a xurin nun a xungbena, dii xemén nun dii teména, e nun yii seene, e naxanye birin tongo, na sese mi lu. Dawuda yi fa e birin na.

20 A mɔn yi Amalékine yɛxɛene nun e jingene tongo. Naxanye yi na xuruseene xalima ne yi a falama, e naxa, “Dawuda yii se sxuine ni i ra.”

21 Dawuda yi fa mənni xemé kemé firinne yi denaxan yi naxanye yi taganxi, e lu xanbin na Besori Baan dɛ. E siga Dawuda nun yamaan nalandeni naxanye yi a fɔxɔ ra. Dawuda nun a fɔxɔrabirane yi maso e ra, a yi e xəntən.

22 Naxuden nun fuyantenna naxanye yi yamaan yɛ Dawuda fɔxɔ ra, ne yi falan tongo, e naxa, “Bayo e mi faxi en fɔxɔ ra, yɛngɛ yi seen naxanye xunbaxi sese mi yitaxunma e ra. Koni birin ma naxanla nun a diine yi so a yii, e e xali, e siga.”

23 Koni Dawuda yi a fala, a naxa, “Ngaxakedenne ε nama a liga na kiini Alatala kiseene ra, a naxan fi en ma. Bayo a bata en kantan, a ganla so nxu yii naxan fa en xili ma.

24 Nayi, nde ε xuiin namɛma feni ito yi? Naxan godoxi yɛngɛni e nun naxan dɔxi goronne dɛxɔn, e birin gbeen yɛlanma nɛn.”

25 Na lɔxɔni Dawuda yi na findi sariyan na Isirayila xa. Na sariyan mɔn na han to.

26 A to Sikilaga li, Dawuda yi yɛngɛ yi seen fɔxɔ kedenna rasiga Yuda fonne ma, a xɔyine. A falani ito ti e xa, a naxa, “Ε gbeen ni i ra, seen naxanye tongoxi Alatala yaxune yii.”

27 A rasiga fonni itoe birin ma:

naxanye Beteli nun Ramoti-Negewi
 nun Yatiri yi,
²⁸ naxanye Aroyeri nun Sifimoti
 nun Esitemowa yi,
²⁹ naxanye Rakali yi
 e nun Yerameeli taa kaane
 nun Keni taa kaane,
³⁰ naxanye Xoroma nun Bori-Asan
 nun Ataki yi,
³¹ naxanye Xebiron yi,
 e nun Dawuda nun a fɔxɔrabirane bata yi siga
 dəanaxan birin yi.

31

Səli faxana

Taruxune Singen 10.1-12

¹ Filisitine yi Isirayila yɛngɛ. Isirayila kaane yi e gi, a gbegbe yi faxa Gilibowa geyaan fari.

² Filisitine yi xajne ayi Səli nun a diine xili ma. E yi Səli a dii xəmene faxa, Yonatan nun Abinadabo nun Maliki-Suwa.

³ Yɛngɛn yi wolon Səli rabilinni, xali wonle yi a li, a yi gaxu e yɛɛ ra han!

⁴ Səli yi a fala yɛngɛ so se maxanla xa, a naxa, “I ya silanfanna tongo i n faxa, bayo n mi waxi Ala kolontareni itoe xa n masəxɔn, e yi n tɔrɔ.” Koni a yɛngɛ so se maxanla yi tondi, bayo a yi gaxuxi han! Nayi, Səli yi a silanfanna tongo a sənsən a dɛ.

⁵ Səli a yɛngɛ so se maxanla to a to faxaxi, a fan yi sənsən a silanfanna dɛ e birin yi faxa.

⁶ Səli nun a dii xəmɛ saxanne nun a yɛngɛ so se maxanla nun a fɔxɔrabirane birin yi faxa e bode xɔn ləxɔ kedenni na kii nin.

⁷ Isirayila kaan naxanye yi lanbanna fəxə ke-denni, e nun Yuruden baan fəxə boden na, ne yi a to a Isirayila ganla yi a gima. E mən yi a to a Səli nun a diine bata yi faxa. E yi e taane rabeñin, e e gi. Filisitine yi fa dəxə na.

⁸ Na xətən bode, Filisitine yi fa binbine yii seene tongoden, e yi Səli nun a diine binbine to biraxi Gilibowa geyaan fari.

⁹ E Səli xunna bolon a də, e a yəngə so seene tongo. E yi na fe xibarun nasiga Filisiti yamanan birin yi e nun e suxure banxine yi e nun e yamaan tagi.

¹⁰ E yi Səli a yəngə so seene sa Asitarate suxure banxin kui, e a binbin singan Beti-San taan yinna xən.

¹¹ Yabəsi Galadi kaane to a mə Filisitine naxan ligaxi Səli ra,

¹² e banxulan sənbəmane yi keli, e sigan ti kəeən birin na siga han Beti-San. E Səli nun a diine binbine tongo Beti-San yinna kanke. E yi xətə Yabəsi yi, e yi e gan mənni.

¹³ E yi e xənne tongo, e e maluxun tamaro wudi binla bun ma Yabəsi yi. E yi sunna suxu xii solofera.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012**

**Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unporteddisponible en ligne**

**<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78